

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

14. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 7/8 | júl/august 2012

OBEC A SPOLOČNOSŤ

Na život sa smeje
– zle už bolo

6

HISTÓRIA OBCE

Kláštorská a jeho
tajomstvá

10

MLADÉ TALENTY

Macedónsko
privíta naše deti

14

**NAJMENŠÍM
OBYVATELOM**

Prázdninová rozprávka

16

ŠPORT

Futbalový dorast:
Áno či nie?

20

Milí naši čitatelia,

zrejme vám neuniklo, že toto číslo Lupčianskych zvestí je tentokrát o čosi hrubšie ako obvykle. Dôvodom je, že ide o prázdninové dvojčíslo na júl a august. Nájdete v ňom preto aj informácie, ktorými sme sa snažili zachytiť nielen to, čo sa udialo a deje, ale aj to, čo

vo veku, ktorý už vyžaduje úctu. Milým príkladom je práve číslo, ktoré držíte v rukách. Vekový rozdiel medzi najstarším a najmladším prispievateľom je 75 rokov! Teší nás aj stupňujúci sa záujem mladých ľudí dať o sebe vedieť a stať sa súčasťou toho nášho –

Územný plán je prijatý!

Po náročnej a dlhej príprave prijali naši poslanci na ostatnom zasadnutí obecného zastupiteľstva nový územný plán. Tento dokument, ktorý sa pripravoval dlhé roky, plní funkciu základného územno-plánovacieho dokumentu na komunálnej úrovni.

Práve preto by sa oň mal zaujímať každý občan obce, mal by mu byť jeho dosah jasný a mal by mu zároveň slúžiť na akúsi koordináciu jeho plánov a aktivít do budúcnosti. Nie každému z nás je však dosah územného plánu a jeho funkcia zrejماً, preto sme sa v Lupčianskych zvestiach rozhodli obyvateľom, ale aj záujemcom o našu obec priniesť bližšiu formu výkladu územného plánu, jeho dosahu a, samozrejme, aj možností, ktoré ľudom otvára.

Silný nástroj pravidiel

Zákon káže, že každá obec nad 2000 obyvateľov musí mať spracovaný územný plán. Prečo? Pretože obec je už taká veľká, že

Čo je územný plán, na čo slúži a ako sa v ňom orientovať

akýkoľvek zásah do krajiny by bol zásahom pomerne veľkým a nevratným. Takýto zásah musí byť preto uvážlivý a vopred určený. Územný plán je naozaj, ako sa hovorí, „silný nástroj“. Majú ho k dispozícii samosprávy, ktoré zodpovedajú za územné plány svojich regiónov, obcí aj zón. No verejnosť, ako konzument životného prostredia a dôležitý prvok občianskej spoločnosti, môže v územnom plánovaní zohrať veľmi významnú úlohu. Územné plánovanie rozhodne nie je prežitkom z minulých čias. V súčasnosti je potrebné udržiavať v území poriadok a jasné pravidlá jednak preto, aby bol rozvoj spravodlivý a vyvážený, a tiež preto, aby práva vlastníkov nehnuteľností neboli ohrozované náhodnými a meniacimi sa rozhodnutiami. V demokratickej spoločnosti má územné plánovanie predovšetkým regulačnú úlohu. Nemá to-

tiž zmysel snažiť sa donútiť stavebníka, aby v území postavil presne takú budovu alebo súbor budov, aké navrhnu odborníci. No účelné je stanovenie istých rámcov, ktoré umožnia určitú mieru voľnosti, pri zamedzení nežiaduceho vývoja. A to je podstata regulácie, ktorá tvorí jadro územného plánu, jeho záväznú časť. Primárna zodpovednosť za územné plánovanie leží na obecných pleciach, avšak do procesu tvorby plánov môže zasahovať a zaujímať sa oň ktokoľvek.

Informuje ako stavať

Územným plánovaním sa totiž sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce. Určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností, ovplyvňujúcich životné prostredie či ekologickú stabilitu, no aj kultúrno – historické hodnoty územia. Zároveň má plán obci garantovať územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Plánovaním sa teda vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia a chráni nezastavané územie. Zostavovatelia ako orgány územného plánovania takto premietajú konkrétne zábery do úze-

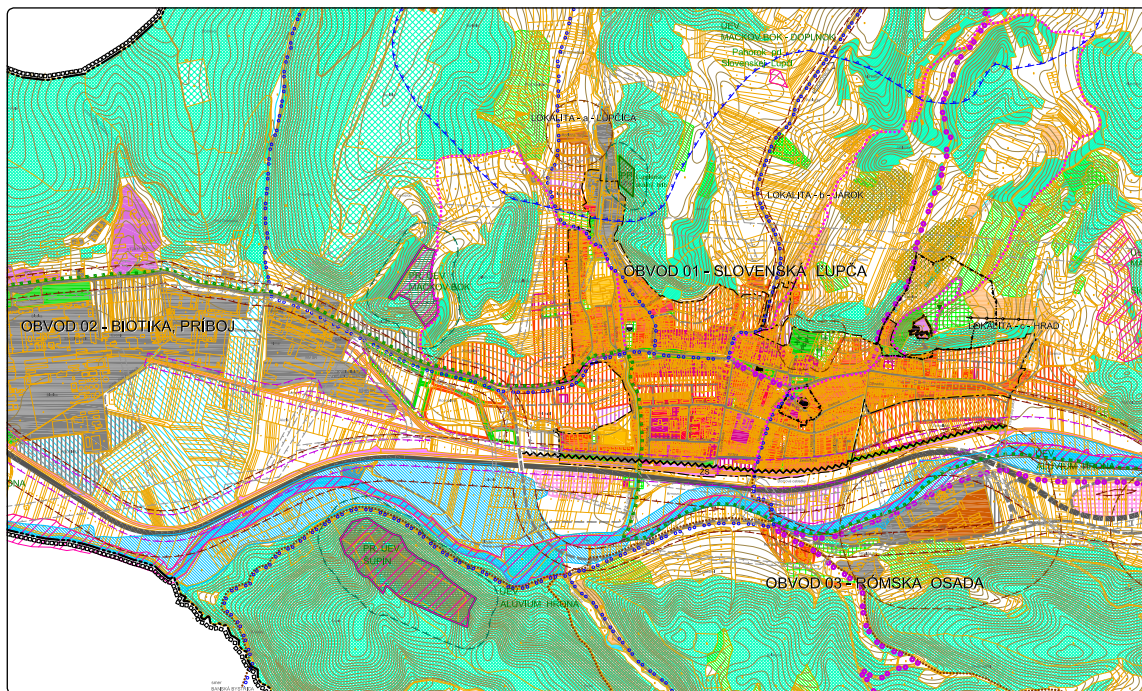
obyvateľov obce počas ďalších dvoch mesiacov čaká. Úprimne nás teší váš stupňujúci sa záujem o noviny, ktorý nám všetkým pridáva chut do práce, pretože to svedčí o tom, že obec, ako je tá naša, nie je nikomu ľahostajná. A že možno práve aj Lupčianske zvesti sú tým, o čo nám všetkým ide – napríklad spojiť našich mladých ľudí s obyvateľmi

Lupčianskeho. Svedčí to o chuti informovať, rozprávať sa, a najmä písať. A keď mladí ľudia píšu, tak aj tí, ktorým sa svet spodobil do obrazovky počítača, vezmú Lupčianske zvesti a čítajú. O nás - o Slovenskej Lupči a o ľuďoch v nej. Prajeme pekné prázdninové a dovolenkové čítanie.

Erika Lamperová
a redakcia LZ

Ako čítať územný plán?

Musíme si uvedomiť, že územný plán je právny dokument s veľkým množstvom užitočných informácií, ktoré je nutné naučiť sa vyčítať. Nie je to žiadna veda, podobne ako vieme čítať obyčajné mapy, naučíme sa ľahko čítať aj územné plány, ktoré sú mapami budúcnosti. Ak toto zvládneme, získame náskok pred tými, čo to nevedia. Územný plán sa totiž spracúva pre veľké časové obdobie dopredu.

mia a koordinujú verejný záujem. Územný plán slúži na to, aby ľudia vedeli, kde a čo možno stavať. Úrady totiž môžu povoliť len takú stavbu, ktorá je v súlade s územným plánom a za

podmienok, ktoré sú dané územným plánom. Schvaľuje ho obecné zastupiteľstvo, ktorého poslanci sú za ňu zodpovední. **Územný plán obce je uložený na stavebnom úrade a musí**

byť každému sprístupnený. Keďže územný plán schvaľujú poslanci formou všeobecne záväzného nariadenia (VZN), musí byť tiež zverejnený ako každé VZN.

Podmieňuje dotácie

Územný plán teda obsahuje a poskytuje dôležité informácie pre všetkých investorov či individuálnych stavebníkov zo súkromného sektora. Zároveň jeho existencia priťahuje súkromné investície. Pre akéhokoľvek investora je totiž spracovaný územný plán signálom, že to obec so svojím rozvojom „myslí vážne“. Navyše sa investičný vstup do územia s jasne stanovenými pravidlami, ktoré môže garantovať len územný plán,

spája s omnoho menším rizikom. No a na čo ešte je dobrý aktuálny a dobre spracovaný územný plán? Vo všeobecnosti je územný plán podmienkou získania finančnej podpory na rozvojové procesy a poskytuje isté záruky pre investičné činnosti. Z dôvodov požiadavky efektívneho využitia zdrojov býva možnosť získania dotácií a grantov vždy podmienená existenciou územného plánu, a hlavne obsiahnutím daných zámerov v ňom. Táto podmienka sa uplatňuje najmä v prípade fondov EÚ, vývoj v štátnych dotáciách však smeruje k tomu, že v budúcnosti sa bude vzťahovať územný plán aj na príspevky zo štátneho rozpočtu.

*Tému spracovala
Erika Lamperová*

Z územného plánu sa dozvieme

- kde sa v budúcnosti bude umiestňovať výstavba rodinných, či bytových domov,
- kde je naplánovaný priemyselný park, obchody, šport, ...,
- kadiaľ povedie nová trasa kanalizácie, plynovodu, elektrického vedenia, ...,
- kde budú vedené nové komunikácie, diaľnica, železnica, ...,
- tiež z neho vieme vyčítať, ktoré stavby – budovy, ale aj stavby líniové – siete, komunikácie, sú alebo budú vyhlásené za verejnoprospešné, čiže môže dôjsť k vyvlastneniu, ako opatrenia vo verejnom záujme.

Krátko zo zastupiteľstva

Staré Hory k nám

Poslanci na uplynulých stretnutiach obecného zastupiteľstva súhlasili, aby sa obec Staré Hory pričlenila do spoločného stavebného úradu Slovenskej Lupče. Naša obec tak získava dotáciu za tzv. prenesený výkon v danej oblasti, ktoré obce dostávajú a aj výber správnych poplatkov za úkony bude príjmom našej obce účtovaný u nás. O veľké financie však rozhodne nejde.

Pokuty na tržnici

Už dlhšiu dobu trápi poslancov a, samozrejme, najmä obyvateľov obce tržnica a jej problém – neprispôbiví občania a neploleté deti, konzumácia alkoholu, ale aj omamných látok, neporiadok, hluk. Prelieza sa plot, zapaluje sa v objektke svetlo a polícia nemá vraj na to „páky“. Tomu ale zrejme už čoskoro odzvoní malou úpravou VZN o čase, v ktorom sa tu môžu ľudia zdržovať. Porušenie budú policajti striktné pokutovať.

Geometrické plány

Do budúcnosti je možné, že geometrické plány, ktoré sú potrebné ako podklad k niektorým právnym úkonom v súvislosti s nehnuteľnosťami alebo zmenami hraníc pozemkov, si budú záujemcovia hraditi na vlastné náklady, pred uzatvorením zmluvy. Často sa totiž stáva, že záujemca, ktorému obec vyjde v ústrety, nakoniec od zámeru odstúpi a obecné financie naň sú vynaložené zbytočne.

Nálezy z Kláštoriska

Poslanci sa zhodli, že v blízkej dobe je nutné vypracovať oficiálny súpis, evidenciu a následne aj depozitár nálezov, ktoré boli počas výskumných prác nájdené v minulosti na lupčianskom Kláštorisku.

(ela)

Dobré rady...

...ako nájsť vhodnú lokalitu na výstavbu rodinného domu:

1. Na mape územného plánu nájdite lokalitu, ktorá ťa zaujíma.
2. V komplexnom výkrese vidíte vyznačené farebné plochy. V legende výkresu zistíte, aká farba prislúcha výstavbe rodinných domov. Zistíte tiež, či sa jedná o navrhovanú plochu funkčného využitia, alebo o výhľadovú plochu.
3. Ak ide o navrhovanú plochu a územný plán je schválený, výstavbe by nemalo nič brániť. Ak pôjde o výhľadové územie, tam to bude zložitejšie a pravdepodobne sa výstavby nedočkáš skôr ako o desať rokov.
4. Zistíte si dostupnosť infraštruktúry. Vodu a kanál nájdete samostatne a tiež elektriku a plyn. Z legendy výkresov zistíte, či sa jedná o jestvujúce siete, alebo o plánovanú výstavbu.
5. Vo výkrese dopravy sa dozvieš, ako je to s prípadným dopravným napojením. Ak ide o pozemok v zastavanom území (intraviláne), tak by to nemal byť problém. Ak však ide o novú lokalitu pre individuálnu výstavbu, cesty ešte nemusia byť zrealizované a ich prípadná realizácia môže byť časovo náročná.
6. Z výkresu regulatívov zistíš prípadné odstupové vzdialenosti novonavrhovaných domov od uličnej čiar, či od suseda, tiež ich prípadnú výškovú reguláciu.
7. Ak ťa zaujíma, koho budeš mať za suseda, zistíš to opäť v Komplexnom výkrese. Teda či v blízkosti tvojho budúceho domu nevyrastie čistiareň odpadových vôd, priemyselný areál, alebo či ti vedľa domu nebude diaľnica.

Ponúknite svoje služby v Kalendáriu

Je tu druhý polrok a s ním aj druhá časť brožúrky Kalendárium Kam v Slovenskej Lupči. Aj tentokrát je jeho príprava v plnom prúde a členovia Komisie podnikania a cestovného ruchu opäť pripravujú tak zoznam kultúrnych ako aj iných pravidelných aktivít, ktoré sú v našej obci na dennom poriadku.

Ako to bolo v prvom polroku, aj teraz bude Kalendárium obsahovať v druhej polovici v rubrike Lupčania – Lupčanom ponuku služieb, akcií, tovarov a mnoho iného pre obyvateľov obce vo zvýhodnených alternatívach, ako je to obvyklé. Prvé vydanie brožúrky ukázalo, že sa ňou naozaj podarilo spojiť tak spoločné kultúrne ako aj vzdelávacie záujmy občanov v obci, ako aj záujmy drobných remeselníkov, v neposlednom rade podnikateľov a samozrejme, tiež turistov. Brožúrka bude v konečnej forme opäť roz distribuovaná do každej domácnosti v obci. Jej obsahom budú podu-

žiať, ktoré sa v obci dejú počas druhého polroka 2012, počnúc tými veľkými až po tie, ktoré sa takmer nebadane realizujú so zaužívanou pravidelnosťou, ako sú remeselné dielne v Dome remesiel, cez športové aktivity v Sokolovni, až po výstavy umelcov, akcie športovcov, dôchodcov, či prezentácie úspechov

našich najmenších, ba i pravidelnosť bohoslužieb našich farností a naozaj veľa iných zaujímavých akcií a posezení, o ktorých občania Slovenskej Lupče vôbec nevedeli. Kalendárium teda opäť ponúka podnikateľom, živnostníkom či drobným remeselníkom naozaj bezprostredný reklamný priestor s neprehliadnuteľnými zľavami na inzerciu, na predstavenie ich produktov, činností, zamerania a možností využitia služieb. Ľudia v obci takto naozaj v jednom balíčku nájdu po celý rok priamo v domácnosti nielen informácie, čo príjemné sa v obci deje, ale aj pokiaľ by im čokoľvek chýbalo, ako sú otváracie hodiny, lieky, služby, údržbár, nová strecha alebo plastové okno a mnoho iného, budú mať – v podobe príjemného zalistovania si – v Kalendáriu informácie vždy po ruke. Informujte sa na Obecnou úradu, sociálne oddelenie u p. Eleny Debnárovej.

Erika Lamperová
Komisia podnikania
a cestovného ruchu

Úver na kanalizáciu

Vzhľadom na začatie stavby splaškovej kanalizácie musia poslanci bezodkladne schváliť pomer financovania 5% podielu obce na financovanie projektu. Po pričlenení percent prostriedkov za stavebný dozor a manažment spolufinancovanie by nemalo prekročiť sumu 640 000 €. Ide o to, či obec použije všetky prostriedky z rezervného fondu alebo

jeho časť a verejne obstará úver. Poslanci, ktorí sa rozhodli k návratným zdrojom financovania pristupovať opatrne, svoje rozhodnutie presunuli na september.

Je totiž potrebné zohľadniť budúcu schopnosť obce úver splácať tak, aby to neohrozilo výkon kompetencií aj za predpokladu zhoršenia jej finančnej situácie.

(ela)

Výkopové práce začali

Oznamujeme občanom, že od 28.6.2012 sa začala realizácia splaškovej kanalizácie, a to v ulici Záhradná. Postupne sa bude budovať aj v uliciach Železničná, Lúčna, Jabloňová, Františka Mazúra. Ďalšia časť realizácie prác sa začne od 16. 7. 2012 na týchto miestach:

Hronska ulica, ulica Oslobodenia, ulica Za nožiarňou, Mierová ulica, ulica 1. mája. Tak tiež v mesiaci júl 2012 sa začne s prácami aj na ulici Športovej.

(mo)

„Špak má šmak“

Glosa

Kto z nás by nepoznal tento reklamný slogan na známy kečup. A hoci vo výslovnosti je slovo špak rovnaké ako to, na ktoré myslím ja, jeho významy v slovenskom jazyku sú úplne iné. Slangové slovo špak spisovne znamená škorac alebo ohorok z cigarety. O škorcoch teraz písať nebudem, lebo ich sezóna začne až dozrievaním čerešní a vtáky všeobecne patria do prírody, aj keď sa niekedy správajú ako škodcovia. Viac mi vadí ten druhý škodca, a to špak – ohorok. Nevie, čím to je, ale čím viac píšeme a hovoríme, akí sme ekologickí a šetrní k prírode a, samozrejme, aj k svojmu životnému priestoru, tým viac sa k tejto otázke staviame akosi neľudsky až zversky. Veď ako inak sa dá pochopiť správanie mnohých

našich spoluobčanov, ktorí po „dobre vykonanej činnosti pre svoje zdravie“ a šťastí aj zdravie okolo stojacich alebo sediacich ľudí, upracú svoj zvyšok pôžitku – špak, čiže ohorok na zem pod seba, vedľa seba alebo čistotnejší ďalej od seba, samozrejme, zase na zem.

Mars, West, Petra, LM, Camel, Marlboro... čo dá výrobcovi námahy vymyslieť ešte nejaký vábivý názov. Koniec výrobu je však rovnaký – špak, čiže ohorok. Tu sa dá ťažko spoznať pôvodný názov a nemá to pre nás ani žiadny význam. Je nesmierne zaujímavé, ako sa naši zákonodarcovia „starajú“ o naše zdravie, mám na mysli „Zákon o ochrane nefajčiarov“, a my sami si z toho prakticky nič nerobíme. Asi si

ani dlho nebudeme, lebo oni nám nejdú príkladom. A keď sa tak na to pozerám, celý proces je dlhodobý na začiatku a ešte tam nejakých pár rokov aj bude. Ale aby ste ma pochopili úplne, ja nenapádam fajčiarov za fajčenie – je to výlučne ich vec. Vadí mi hlavne to, že zvyškami tohto zlovyku zasypávajú svoje okolie. Pozrite sa na zem, keď prechádzate po námestí, po

tržnici (pred upratovaním), odchádzate z futbalového štadióna, zábavy, stojíte na zastávke autobusu alebo vlaku a pod. Nezdá sa vám, že tých špakov – ohorokov je ako si príliš veľa? Špak, čiže ohorok navyše obsahuje množstvo škodlivých látok a stáva sa takto vlastne nebezpečným odpadom. Ak vieme vykonávať separovaný zber, triedime nebezpečný odpad

a tvárim sa, ako ochraňujeme našu prírodu, skúsme aj s týmto produktom pôžitku niečo urobiť. Ale ako na to? Začať musíte samozrejme vy – fajčiari. Snažte sa aspoň trochu dodržiavať vyššie citovaný zákon, a keď už fajčíte, odhoďte ohorok tam, kam patrí. Do popolníka alebo do inej na to upravenej nádoby. Potom nebudú naše ulice a iné miesta, kde sa zdržujeme, vyzeráť ako smetisko.

Poznámka nakoniec:

Ja som bol tiež fajčiar a tiež som asi robil taký neporiadok, aký opisujem, ale ako fajčiar som to vôbec nevnímal. Z toho vyplýva jednoznačné ponaučenie:

Najlepší spôsob, ako zaisťiť to, aby len „Spak mal zase šmak“ je – prestať fajčiť!

(lb)

Policajné okienko

Ublížujú si

Príslušníci OO PZ v Slovenskej Lupči v mesiaci jún evidujú v územnom obvode obce Slovenská Lupča šesť priestupkov proti majetku a tri priestupky proti občianskemu spolunažívaniu v súvislosti s narušenými susedskými a medziľudskými vzťahmi. Dva priestupky boli zaslané na Obvodný úrad v Banskej Bystrici na prerokovanie priestupku a ostatné priestupky sú v súčasnej dobe v štádiu objasňovania. V tom istom období prijali jedno trestné oznámenie o spáchaní trestného činu ublíženia na zdraví, v ktorom je vykonávané preverovanie.

Kritické popoludnia

Po úspešnom beznehodovom uplynulom mesiaci bolo v tunajšom územnom obvode až 5 dopravných nehôd, pri ktorých došlo k 2 ľahkým zraneniam. K najväčšiemu počtu dopravných nehôd došlo v čase od 12.00 do 16.00 hodiny.

(pm)

Otázky pre poslankyňu

Ivana Kapustíková, v komunálnych voľbách ako kandidátka na poslankyňu – šiesty najväčší počet hlasov – 388. Po rozhovorech s poslancami v predošlých číslach sme i ju požiadali o krátky rozhovor.

Post poslankyne už poznáte z minulosti. Ako sa za tie roky zmenil váš pohľad na výkon tejto funkcie, čím je toto poslanecké obdobie iné a sú rozhodnutia, ktoré by ste s odstupom času zmenili?

O práci poslanca som mala všeobecnú predstavu, lebo starý otec bol viaceré obdobia predsedom miestneho národného výboru a mama bola tiež viackrát poslankyňou. Ale táto tradícia siaha ešte ďalej – otec môjho starého otca bol obecný zriadenec a mal okrem iného na starosti riešenie rôznych sporov. Brával si so sebou palicu, o ktorú sa opieral. Stačilo, aby sa k rozhaštereným priblížil a už ľudia volali: „Brucháč ide!“ To zvyčajne stačilo, aby sa spor urovnal. Ja nemám jeho talent a palicu, a tak som sa mu

sela naučiť prístupovať ku konkrétnym ľuďom a uvedomiť si zodpovednosť rozhodovania nielen za seba, ale aj za ostatných, či už v rámci komisie, poslaneckého zastupiteľstva alebo za voličov. Teraz ma na poslaneckú cestu zlákali noví ľudia – starosta aj poslanci – a nové možnosti, ktoré doba prináša. Už v prvom volebnom období mojej poslaneckej práce som sa naučila dôsledne zväziť všetky rozhodnutia, vidieť každý problém z viacerých strán, a preto by som určite nemenila žiadne svoje rozhodnutie.

Čo plánujete urobiť z pozície poslanca pre nás Lupčanov a čo je vaša priorita v tejto pozícii?

Mám radosť, že sa po dlhej dobe podarilo schváliť územný plán. Ten oproti pôvodnému dáva občanom nové možnosti pri výstavbe a úpravách svojich nehnuteľností. Zároveň presne špecifikuje podmienky a požiadavky, ktoré musia byť splnené. V rámci týchto nových možností je pre mňa dôležité, aby sa všetky úpravy a zmeny v obci

riešili vždy vo vzájomnej zhode tak, aby to bolo prospešné pre všetkých, nielen pre pár jednotlivcov. Budem sledovať, aby každé rozhodnutie bolo v súlade s legislatívou a neprinášalo

Ivana Kapustíková

zbytočné medziľudské ani právne problémy. Mojou prioritou je celkový harmonický rozvoj obce.

V tomto volebnom období pôsobíte v stavebnej komisii. Čo je na tejto práci v komisii pre vás zaujímavé, prípadne ťažké?

Zaujímavým je celý proces riešenia požiadaviek občanov. Keď na komisiu príde nový stavebný alebo investičný zámer, zostáva sa postup na jeho posúdenie. Ak je potrebné, rokuje sa zvlášť s autormi zámeru. Potom sa vyberajú informácie z územného plánu, stavebného zákona a konzultuje sa s odborníkmi v danej oblasti. Na záver sa na základe toho všetkého vypracuje odporúčanie pre zastupiteľ-

stvo. A čo je na tejto práci ťažké alebo nepríjemné? Keď je celý postup zdržovaný malichernými problémami.

Ako trávite voľný čas, čo je vašim koníčkom a relaxom?

Mám rada kvety a pestujem tak izbové ako aj vonkajšie druhy. Teraz mi krásne rozkvitá pár orchideí. Venujem sa aj záhrade a nevydržala by som bez domácich miláčikov. Od malička sme mali psa, mačky, zajace a sliepky. Občas chováme aj husi, ale s tými je robota nielen zaživa, ale aj po smrti, keď sa pára perie. Pri trvalom zamestnaní a práci poslanca je to už ťažko stíhať. No večer pred spaním ešte rada „stihnem“ nejakú dobrú knihu.

(id)

Zber nepotrebného šatstva, obuvi a textílií

V priebehu letných mesiacov sa v obci objavajú 3 zberné nádoby na zber

nepotrebného šatstva, obuvi a textílií, a to na základe uzatvorenej Zmluvy

o spolupráci pri zbere použitého šatstva s oprávnenou osobou – teda dodávateľom tejto služby. Na základe toho zabezpečí oprávnená osoba na vlastné náklady špeciálne zberné nádoby s označením druhu odpadu, zber, prepravu a jeho zhodnotenie. Obci táto služba môže pri dôslednom plnení podmienok separovania priniesť šetrenie finančných nákladov za likvidáciu odpadu. Veríme, že občania pochopia zmysel separovania a budú využívať tieto nádoby na určený účel a naopak tento druh odpadu nebudú zbytočne likvidovať ako bežný komunálny odpad.

(id)

Špeciálna zberná nádoba

Pomoc

Rodina Sekerešovcov, ktorá sa vrátila do svojho vyhoreného domu a snaží sa v ňom opätovne zabývať, prosí obyvateľov o malú pomoc. Ide o pár kusov vecí, potrebných k základnému životu ako posteľ, paplóny a pod. Veci treba zaniest priamo rodine a overiť si, či ich potrebuje. Zabráni sa tak ich zbytočnému hromadeniu a prípadným nedorozumeniam s ich následným odstraňovaním.

Preventívny projekt „Oliho príbeh“

„Oliho príbeh“ je preventívny projekt určený pre žiakov druhého a tretieho ročníka základných škôl. Jeho cieľom je oboznámenie detí s rizikami v železničnej doprave, ako aj ohrozením bezpečnosti samotnej železničnej dopravy.

trati a koľajisk, a je predpoklad, že deti sa v blízkosti železničných tratí a priestestí pohybujú alebo hrajú. Aj žiaci zo Základnej školy Sama Cambela v Slovenskej Lupči (2. a 3. ročníky) mali možnosť vzhliadnúť krátky animo-

Ide o snahu predísť a zároveň znížiť počet nehodových udalostí v obvode železničných dráh. Projekt sa realizuje celoslovensky, a to predovšetkým na školách, ktoré sa nachádzajú v blízkosti železničných

vaný film s názvom „Oliho príbeh“ a porozprává sa s preventistkami KRPZ v Banskej Bystrici a s policajmi OOPZ v Slovenskej Lupči o rizikách v súvislosti s nevhodným správaním sa v blízkosti železničných

tratí, koľajisk, staníc a železničných priestestí. Film prostredníctvom štyroch príbehov poukazuje na jednotlivé nebezpečenstvá, ktorým sa deti (ale aj dospelí) opätovne vystavujú svojim ľahkovážnym sprá-

vaním a neopatrnosťou. Následne po vzhliadnutí filmu policajti spolu s deťmi boli na železničnej stanici v Slovenskej Lupči, kde si prakticky ukázali možné nebezpečenstvá, ktorým môžu byť naše deti vysta-

vené v blízkosti železničnej trate. Hlavným cieľom je naučiť deti, že: **Koľajisko nie je dobrodružným ihriskom!** Že aj tu platia určité pravidlá a musia sa dodržiavať predpisy.

Text a foto Peter Mažáry

Máme Miss šport

Súťaž krásy

Súťaž krásy sa konala už aj u nás v Slovenskej Lupči. 22 dievčat zo Základnej školy Sama Cambela sa stretlo v polovici júna v MKS na nultom ročníku súťaže Miss šport, rozdelenej do dvoch kategórií. Žiačky 1. – 4. ročníka súťažili o titul Mini Miss šport a z dievčat z druhého stupňa ZŠ bola zvolená Miss šport.

Cieľom akcie bolo motivovať dievčatá športom ku korunke krásy. Súťaž prebiehala v troch disciplínach. Prvou z nich bolo odpovedanie na otázky, týkajúce sa športu. Druhá disciplína pozostávala z prezentácie športu, ktorému sa venujú a ako tretia nasledovala módna prehliadka v športovom oblečení. Výkony dievčat hodnotila 5-člená porota v zložení: Marek Danček, člen klubu Capoierea Oxumare z B.B., Peter Krč,

Mini Miss šport:

1. Aďka Konvičná
2. Barborka Burgerová
3. Margarétka Melišová

Miss šport:

1. Veronika Roštárová
2. Tereza Halajová
3. Evka Mačkovičová

majster Európy v Karate Kumite, za učiteľský zbor Marcel Hlaváč a Alenka Lupťáková, spoluorganizátorka akcie. Predsedom poroty bola Danka Salajová, autorka a hlavná organizátorka

Sponzori súťaže:

Rodičovská rada pri ZŠ Sama Cambela, Obecný úrad S. L., Dasal, s.r.o. S.L., p. Danka Rakytová – výroba dekorácií, Pečivárne, s.r.o. Liptovský Hrádok, Euromotor B. B., Softip, a.s. B.B., p. Janka Fábryová – výroba keramiky, Stanko Tech, s.r.o. B. B., Jozef Hladlovský – Farma S. L., Zepeter B. B.

projektu. Mini Miss šport sa stala Aďka Konvičná a titul Miss šport si odniesla Veronika Roštárová. V oboch kategóriách si žiaci ZŠ mali možnosť zvoliť aj svoju Miss sympatiu. Mini Miss sympatiu sa stala Laura Fodorová a na druhom stupni tento titul získala Matka Randová. Sponzorom a každému, kto pomáhal pri organizovaní súťaže, ďakujeme a tešíme sa na ďalší ročník.

Adriana Peťková

Na život sa smeje – zle už bolo

Na toto stretnutie som išla s rešpektom. Najmä pre dôvody a tému, ktorú som chcela otvoriť – ochrnutie po páde z bicykla, zmierenie sa so situáciou, nájdenie si plnohodnotného miesta medzi zdravými ľuďmi, úspechy, a najmä túžby mladého človeka... Martin Jasenovec je však človek, ktorý napriek svojmu hendikepu nedokáže brať veci vážne a humorom nakazí každého, len čo otvorí ústa.

Má 39 rokov a v Slovenskej Lupči na Lichardovej ulici žije už šesť rokov. Vybral si ju vraj preto, že „je väčšinou na rovine“. Predali byt, dom, chatu a interiér nového – lupčianskeho bývania prispôbili jeho potrebám. Potrebám vozíčkara. Hlúpa náhoda totiž zmenila navždy jeho život.

Je to už pätnásť rokov, však? Ak môžem – čo sa vtedy stalo?

Môžeš, samozrejme. Vracal som sa z práce na bicykli popri amfiteátri od fakulty UMB smerom k Slovenke. A zrazu bol na boku cesty kanál. Murovaný obrubník. Spadol som naň, nejakým bokom a pritom na chrbát. Otvorilo ma ako konzervu.

Majster tága – Villingen Rakúsko

Lekári, keď rozprávali o mojej šanci prežiť to, hovorili o štyroch percentách. Bol som desať dní v umelom spánku a jeden mesiac na áre. Potom ma čakalo ďalších deväť mesiacov na Kováčovej. Národný rehabilitačný ústav. Dodnes ma zaujíma, prečo tam majú atletické ihrisko a doskočisko...

Teda, Maťo, ty ešte aj keď hovoríš o takejto vážnej veci, nezabudneš človeka zaraziť nejakou takouto perlou..., ale asi to vždy takto nebolo, však?

Ani nie, spočiatku to bolo ... také bežné momenty prišli, čo každému napadnú v takejto situácii... No bolo to „na houby“... Ale keď som videl našich – otca prvýkrát v živote plakať, čierne myšlienky ma prešli.

No a verdikt lekárov, nedá sa predsa len čosi?

Nohy vystriem, dokonca prstami pohýbem, ale sa nepostavím. Našťastie som nemal narušenú miechu a niektorí dokonca aj liečitelia tvrdili, že keď som rozhybal prsty, aj nohu by som dokázal. No nedoká-

žem, nejde to... mám dačo v mozgu, blok, ktovie...

Dokázal..., samozrejme, už si toho aj tak dokázal dosť. Málokto o tebe vie, že si majster biliardového tága a že vo svete úspešne reprezentuje Slovensko v biliarde. Kedy si mu podľahol?

K biliardu som privoňal ešte na vojne, ale to bol iba taký krčmový. Športový biliard má pravidlá, a to tvrdé. Tam musíš zahľásiť, kam ktorá guľa pôjde. Súťažím za 1.BC Komárno, ale moje ambície sú raz hrať aj so zdravými.

A najväčší tvoj úspech? Myslíš v biliarde, lebo ten životný má charakter inde...

Pred dvomi rokmi som získal titul Majster Slovenska. No v Európe až tak „nehviezdime“, netreba sa tomu čudovať, my trénujeme šesť hodín týždenne, oni denne. Aj s trpezlivosťou mám pri hre preto problém, ak sa dlho hrá... Tak dúfam, že to raz zmením.

Prejdime ale k tvojej remeselnej zručnosti. Kto ti otvoril svet košíkov a ich výroby?

Je za tým mama. Odporučila mi, nahovorila ma a nakoniec aj privedla na ukážku pletenia. A podľahol som tomu okamžite.

Dokonca sme s otcom na chate postavili aj špeciálnu pec na napaarovanie dreva, prútov, aby sa dala kôra dať dole a prúty sa dobre štiepali. No nemám toho, kto by chodil do lesa na liesku... Preto uprednostňujem pedig – materiál, ktorý si objednáš. Je to dužina nadzemných koreňov lián z Indočíny a Južnej Ameriky. A vyrábam košíky z nich.

Možno nemiestna otázka, ale predsa sa opýtam, čo je pre teba najťažšie, alebo čo ti najviac chýba v živote...

Nie je to nemiestna otázka, lebo moja odpoveď je dvojaká – samostatnosť mi nechýba, no najťažšie je, že sa nemôžem dostať všade tam, kam by som potreboval. Všetci sú obrubníky, úrady nie sú prispôbené, nedávno som spadol vozíkom na daňovom, predtým som sa zrútil do výtahovej šachty na úrade práce sociálnych vecí a rodiny, privolať som výtah, dvere sa otvorili, ja som nacúval, no výtah tam nebol... zastal na nižšom poschodí. Našťastie žijem. A čo mi chýba? Tak by som si zatancoval čardáš alebo grécky tanec sirtaki – kedysi som aktívne tancoval... Mal som to veľmi rád. Aj keď je pravdou, že ma zo spoločenských tančov nakoniec vyhodili, lebo som nevedel mať pri tanci vážnu tvár... vlastne ja ju neviem mať vážnu vôbec.

Že je to pravda, môžem iba potvrdiť. Každú historku a zážitok podával tak, že som sa smiala a každá tretia veta bola: „Toto nepíš...!“ Aj jeho zverenci, pretože Martin učí na Kováčovej pacientov remeslu, tvrdia, že kým v ostatných dielnach ich bolia ruky od roboty, pri Maťovi ich bolí bránica – od smiechu. Martin totiž vie, že život treba brať s humorom, lebo zle už bolo...

Erika Lamperová
Foto archív MJ

Zlata Miro Benko, Emil Schranz, Martin Jasenovec na Majstrovstvách Európy v nemeckom Brandenburgu.

Divoký západ po lupčiansky

Je sobota krátko predpoľudním. Slnko už od skorého rána neúprosne prehrieva vzduch. Napriek tomu rozsiahly priestor bývalého škvarového ihriska zaplňajú davy ľudí. Konečný počet sa zastaví pred tri tisíckou. Nakoniec udalosť, ako bol prvý ročník súťaže Rodea Slovenská Lupča, sa nedeje kedykoľvek a už vôbec nie s precíznosťou na celoslovenskej úrovni.

Povetrím sa šíri nielen vôňa pečeného býka, ale aj prenikavý zvuk megafónu, oznamujúci začiatok či koniec časomier. Slovenská

jazdecká elita, ale aj novodobi virtuózi na koňoch z Maďarska predvedli excelentné výkony v atraktívnych disciplínach, dôverne imi-

tujúcich originalitu Divokého západu. „Čerešničkou na torte malo byť vystúpenie maďarskej jazdeckej ikony Jozsefa Dornera, ale pár dní pred našou akciou sa mu zranil kôň, takže účasť musel odrieknuť. V každom prípade to, čo 42 jazdeckých dvojíc predvedlo, stálo za

to a diváci jednoznačne precítili napätie a krásu, ktorá sa s týmto športom spája,“ rozpráva organizátor megakcie Peter Dula, okrem

iného víťaz v kategórii najlepší dobytkár. Titul zlatého rýchlostného kovboja si odniesol Ján Vajda z Iže.

Monika Kupšová

4x4 pod hradom

Zraz JEEP WRANGLER pod hradom je ojedinelé podujatie pre milovníkov silných strojov a terénnej jazdy, ktoré pripravujú organizátori v spolupráci s obcou. Obdivovať tieto americké „krásavce“, ktoré k nám do Slovenskej Lupče dorazia aj spoza našich hraníc v piatok 31. augusta a v sobotu 1.

septembra, budete môcť v jazdách zručnosti nielen na námestí, ale aj v teréne. Prekvapenia jazdcov a milovníkom adrenalínu chystá v podobe netradičných „disciplín“ aj tunajšia SUPH (Strana umierneného politického hyenizmu), ktorá sa postará o „terénne skúšky“ najmä pre ich majiteľov.

Viac info na Facebooku Zraz JEEP WRANGLER pod hradom. (ela)

V mene dobrej nálady

Avizovaná sobotňajšia nultá akcia - Luteránska procesia, teda súťaž v jej varení, ktorá bola nápadom starostu obce, síce nezačala najlepšie, ale skončila nad mieru očakávania. V noci búrka zničila pripravené stánky pre súťažiach, počasie sa neukazovalo ideálne, ale nakoniec to predsa vyšlo.

Zúčastnilo sa 11 súťažiacich družstiev včítane družstva poslancov Obecného zastupiteľstva. Po prvýkrát tak bolo vidieť spolupatričnosť poslancov, zamestnancov a občanov pri spoločnej súťaži a zábave.

Dobrá nálada, hudba, tanec...

Všetci účastníci priniesli dobrú náladu a chuť čo najlepšie uvariť luteránsku procesiu. Spestrením bola aj prítomnosť známeho gurmána Justina Topolského a známej slovenskej fotografky Desany Dudášovej. K veselej nálade, tancu a smiechu prispela aj kapela Galaxy Igora Michaloviča a naša rómska kapela Dživipen, ktoré ozvučoval Jožko Pondelík. A tak aj napriek záverečnému dažďu si mnohí zatancovali a zaspievali. A to bolo účelom súťaže – sranda, dobrá nálada, zábava pre všetkých, možnosť stretnúť sa spolu a podebatovať. Pevne dúfam, že sa stretne opäť o rok aspoň v takom počte družstiev a návštevníkov ako na tomto nultom skúšobnom ročníku. Veď hádam nás nezahania „Selčianske kutle“, alebo „Brusnianskô čipkárskô“....

(id)

del okrem jedného človeka nikto z prítomných. Takže sa hodnotili chute, ktoré

boli naozaj rôzne, každý mal svoje know-how včítane úborov a rekvizít. Až po dlhom ochutnávaní a ich vyhodnotení sa k víťazným číslam prezradil názov družstva, skrývajúceho sa pod vylosovaným číslom. Prvé tri víťazné družstvá, a to Červený kríž, SUPH a Ženy spod zámku vyhrali gulášové kotlíky, aby svoje priateľstvá utužovali aj naďalej pri spoločných gulášoch. Všetky družstvá dostali peknú cenu

útechy, drevenú varechu s maľovným emblémom súťaže – kuchárikom.

Rôzne chute, rôzne prísady...

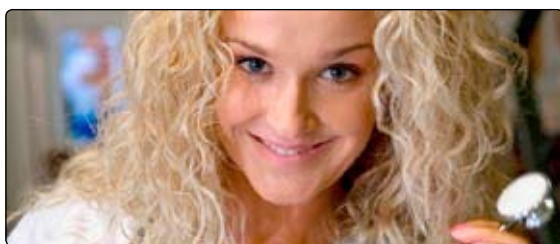
Trojčlenná porota v zložení Justin Topolský, Mirko Baláž a Michal Kukučka – starosta Podkoníc – hodnotili porcie polievky tak, že jednotlivé porcie boli položené na číslo, pod ktorým sa ukrýval názov družstva. Tento názov a číslo, ktoré mu patrí, neve-

Opäť bude Annabál

Všetkých Lupčanov aj Nelupčanov srdečne pozývame v piatok 27. júla na už druhý ANNABÁL. Anky budú, samozrejme, stredobodom pozornosti, ale ak sa chcete do sýtosti zabaviť v netradičnom prostredí vyzdobených „párty stanov“, určite prídte. Aj tentokrát vás čaká mnoho prekvapení. Prezradíme jedno z nich

– svoju účasť prisľúbila aj známa muzikálová herečka a speváčka Lucka Molnárová, ktorú možno vidieť aj v seriáli Ordinácia v ružovej záhrade. (ela)

Vatra na ihrisku

„My národ slovenský, pamätajúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť, v zmysle cyrilometodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy...“ znejú slová ústavy SR, ktoré by mal poznať každý z nás. Posledný augustový piatok

31. 8. 2012 si ich pripomenieme tohtoročnou vatrou, ktorú tak, ako to bolo minulého roku, organizuje obec a kultúrna komisia v priestoroch futbalového ihriska. Aj tohto roku nás čaká výborná atmosféra, veselá zábava a zaujímavý program, ktorým si obec pripomenie prijatie ústavy ako základného zákona právneho štátu. (ela)

Výstava k jubileu

Rodák zo Slovenskej Lupče Ján Priesol, človek, ktorému sa umenie rôznych žánrov stalo životným koníčkom ako v súkromí, tak aj v práci. Že je to naozaj pravda, svedčí jeho výstava, ktorú môžu obdivovať návštevníci hradu Lupča po celé leto v návštevných dňoch hradu od utorka do nedele od 10.00 do 15.30 hod. Ján Priesola sme sa teda opýtali:

Ján Priesol

Narodil sa 9. 11. 1942 v Slovenskej Lupči. Po skončení strednej školy absolvoval Pedagogickú fakultu v Banskej Bystrici, odbor slovenský jazyk – výtvarná výchova.

Venuje sa poézii, výtvarnej činnosti a hudbe.

Aký druh umenia môžete nájsť na vašej výstave a ide o jednotnú tému, ktorej ste sa držali pri všetkých dielach?

Vystavujem keramiky a maľbu. Jednotnú tému výstava nemá. Je to skôr prierez tvorby a tomu, kto nasleduje túto oblasť mojej

činnosti, sa bude možno zdať tvarovo a obsahovo široká.

Návštevníci hradu už v minulosti mohli obdi-

vať vašu keramiky. Je táto súčasná výstava niečím odlišná a čo vás inšpirovalo k jej vytvoreniu?

Odlišná od predchádzajú-

cej výstavy je práve tým, čo som povedal – šírkou záberu.

A k vytvoreniu výstavy ma tentokrát inšpirovalo moje výročie. Tento rok totiž oslávim, ak okolnosti nebudú proti, sedemdesiatku. Takže je to akési obzretie sa na artefakty tvorby z rôznych období.

V ktorej časti hradu sa nachádza?

Výstava je inštalovaná až v miestnosti, v ktorej je vežička. Z nej vraj vyskočila podľa legendy nejaká deva. Alebo to bola hradná pani, ktorá sa niečím previnila?

Adriana Peťková
Foto archiv (jp)

Perličky z obecnej kroniky

ROK 1961: Okopaniny

Bez ohľadu na možnosti okresné vedenie nariadilo aj výsev maku a krmnej repy. Mak bol vysiaty do zle pripravenej pôdy, zarástol burinou a len ženám z domácností a mniškam charitného ústavu možno ďakovať, že celá osevná plocha nevyšla na zmar. Krmnú repu pozde v jeseni v blate a nečase zachraňovali žiaci ZDŠ.

Podľa kroniky spracovala: id
(text ako aj pravopis je prevzatý a zámerne neupravovaný)

ROK 1962: Hostinec

Miestny hostinec s jedálňou sa zvrhol na obyčajnú krčmu. Opilí občania narúšajúci nočný pokoj v obci vyvolávali verejné pohoršenie. Nár. výbor musel dôrazne zakročiť, aby sa v tejto krčme prestali hrať hazardné hry. Lupčianske zvesti, ktoré v tomto roku pravidelne vychádzali, ostro kritizovali tento nežiadúci jav v našej obci.

Tour de France

V rámci cyklistických pretekov Tour de France, ktoré odvysielala STV v priamom prenose v období od 30. júna sa uskutoční aj súťaž divákov o ceny, na ktoré pripieva aj naša obec.

Súťaž sa bude:

- 3. etapa - utorok 3.7.
- 7. etapa - sobota 7.7.
- 11. etapa - štvrtok 12.7.
- 15. etapa - pondelok 16.7.
- 19. etapa - sobota 21.7.

Kláštorisko a jeho tajomstvá

História našej obce je spätá s mnohými tajomstvami, ktoré sú súčasťou nášho dedičstva. Objavovanie právd o tom, čo sa udialo, je však často predmetom dohadov, kombinácií či mýtov. Čo bolo v dejinách naozaj, ostáva a zrejme aj zostane skryté hlboko v zemi, v ruinách toho, čo nám tu zub času zanechal. Rozhodli sme sa nájsť čosi viac o jednom z našich najvýznamnejších, no zrejme obyvateľmi úplne nedocenených klenotov Slovenskej Lupče - Kláštorsku.

Najstarším historickým dokladom o ňom je listina z roku 1263, v ktorej sa spomína tunajší gvardian - frater Antonius Gardianus de Lipha. Obdobie začiatkom 14. storočia sa spája s osobou magistra Donča - župana zo Zvolena, ktorému pápež Ján XXII. v novembri 1323 dovolil, aby bol pochovaný v cintoríne Kostola Blaženej Márie, ktorý podľa predpokladov historikov patril k objektom kláštora.

Tehly z neho v domoch

Lupčiansky kláštor teda vznikol pravdepodobne v 13. stor., keď už kostol stál. Hovorí sa, že kláštor bol malý a že ho dal župan Donč rozšíriť a zväčšiť asi v roku 1315. Môžeme predpokladať, že Donč dal postaviť aj veľký kláštor, ktorého 80 cm hrubé základy boli odkryté

Český portál Detektorweb.cz, ktorý navštevujú hľadači historických pokladov, prináša podrobný výpočet slovenských lokalít, kde sa vraj v stredoveku zdržiavali červení mníši.

roku 1971 na mieste starého kláštora. Kláštor bol počas svojho trvania viackrát prestavovaný a plnil viaceré funkcie. V 16. a 17. storočí v ňom bolo umiestnené evanjelické lýceum, ktoré koncom 17. storočia zaniklo a kláštorné budovy boli postupne rozobraté na stavebný materiál, použitý na výstavbu blízkej papierne a okolitých domov.

Templársky závan

V čase jeho najväčšej slávy práve poloha kláštora priaznivo vplyvala na jeho rozvoj. Dnešná Slovenská Lupča totiž ležala na dôležitej stredovekej ceste Via Magna. No je tu ešte jedna sporná, no - pre dobrodruhov i samotných obyvateľov - o to lákavejšia zaujímavosť. Aká? Historické písomné doklady z čias kláštora sa síce nedochovali, no materiály, dostupné na internetových portáloch často tvrdia, že kláštor patril templárom neskôr paulínom. Predpokladali to najmä starší historici. Templárom sa tu pripisuje aj počiatok výstavby Lupčianskeho hradu.

Povesti dnes

„My sme jednoducho templári, darmo sa usmievať“, povedal mi nedávno, samozrejme, po pár pivách jeden známy a začal veľmi presvedčivo rozvíjať svoje myšlienky o tom, ako sa mlčí o majiteľoch a správcoch, hlavne čo sa týka začiatku 14. storočia, ktoré sa

viaže k zničeniu templárskeho rádu a rozdeleniu jeho majetku.

Pravdou je, že mnohé miesta, o ktorých sa nezachovali žiadne písomnosti, spájajú s templármi len ústne ľudové podanie a legendy. Ľud však nezostavoval povesti bez reálneho podkladu. Ako by pospolitý ľud mohol prísť na myšlienku, že tu kedysi jestvovali akísi mníši, templárski rytieri, ak by to jeho predkovia skutočne neboli videli alebo počuli?

Poradcovia kráľov

Do bývalého Uhorska prišli templári už asi v polovici 12. storočia počas panovania kráľa Gejzu II. Za krátky čas si vystavali veľa kláštorov a nadobudli v Uhorsku silný vplyv. Kráľ Imrich im potvrdil roku 1198 všetky výsady. Templári sa usadili hlavne vo vtedy pohraničných hradoch, strážiach hranice Uhorska, alebo na strategických miestach (bane, obchodné cesty),

Vzácné nálezy z Kláštorska

uvádza sa dokonca, že pôsobili ako finanční poradcovia uhorských kráľov. Po templárskych mníchoch zostali mnohé pamiatky až do našich čias, aj keď sa dnes pripisujú iným rádom, tým viac, že po zničení, v tých časoch tak veľmi nenávidených templárov, ba ani neskôr sa o ich pamiatku nikto nestaral.

Bankári a strážcovia

Príbeh rytierov bojového rádu templárov je starý takmer deväť storočí, ale stále fascinuje. Tajuplní asketickí bojovníci, ktorí mečom bránili meno Krista a napriek dobrovoľnej chu-

dobe spravovali obrovské majetky, boli vlastne prvými bankármi v stredoveku, aj šľachtici im zverovali svoje majetky. Vďaka ozbrojeným zložkám boli schopní zabezpečiť, že sa peniaze dostali na miesto. Panovníci nemali takú pevnú a spoľahlivú sieť. Práve budovanie tejto pevnej siete po celej Európe a hrady na strategických miestach by potvrdzovali hypotézu o výskyte rytierov aj na Slovensku a ďalšou, možno aj našou indíciou sú zmienky o rybníkoch a budovanie rybníkov a vodných nádrží, čo bolo vraj pre templárov typické.

Spracovali: Erika Lamperová a Peter Veverka

Pýtame sa Petra Mosného, ktorý zasvätil svoj život výskumu na tunajšom Kláštorsku

Mohli mať v počiatkoch stavby hradu Lupča alebo kláštora prsty aj templári?

To je príliš populárna a fantastická predstava. Jasný dôkaz pre ani proti sa doteraz nenašli. Hrad bol postavený ako strážny hrad, nie ako poľovnícky. Bol na Via Magne, tá bola významnou obchodnou trasou stredoveku, ktorá viedla z juhu cez Krupinu a Zvolen do Poľska. Ona sa krútila, aj z Bystrice šla cez Priehod (odtiaľ jeho názov) a stočila sa do Lupče a pokračovala cez Hiaďské sedlo na sever. Pod hradom bola mýtnica, kde sa vyberalo mýto.

Čo vzniklo skôr - hrad alebo kláštor?

No, nechcel by som sa prikloniť k jednému alebo druhému. Obidve miesta sú dôležité. Prvá zmienka

o hrade z roku 1250 znamená, že už musel stáť, takže predchádzalo tomu obdobie stavby, a to trvalo v tých časoch tiež dlho. Musela sa postaviť najprv strážna veža, donjon, a potom stavba okolo nej, opevnenia. To všetko bolo vyvolané situáciou po roku 1241 po prehratej bitke pri Slanej a následnom vpáde Tatárov na naše územie. Obranné veže na Spiši, vo Zvolene, tie boli pre tatárske šípy nedobytné. Preto panovník pri takýchto cestách, ako bola Via Magna systematicky podporoval stavbu ochranných veží a hradov, ktoré boli z kameňa.

Kto teda postavil kláštor?

Architektúra kostola v kláštore bola cisterciátska. Je ťažké nájsť písomnú zmienku. Lupču treba vnímať ako z veľkej časti

zachované kráľovské mestečko, ktoré malo svoje privilégia, dokonca podľa krupinského práva. Ešte dnes má oválny tvar, ktorý spájaľ formu - svetskú časť, predstavovanú hradom, so sakrálnou, teda posvätnou časťou, čo bol kláštor. To bolo spojené jednou cestou, v strede pri tejto ceste stál goticko-renesančný kostol, ktorý slúžil pre všetkých. V obci teda boli s kostolom v kláštore a kaplnkou na hrade tri kostoly. Otázne je, či bol skôr kláštor a neskôr jeho kostol alebo naopak. Lebo aj kláštor musí mať konkrétne stavebné prvky ako kaplnku, rajskú záhradu a chodník, ktoré ho charakterizujú. Tu to vyzerá, že kostol je starší a gotický a možno ranogotický kláštor bol pristavaný k nemu.

Aby úroda bola dokonalá

Radíme záhradkárom

Trápi vás, prečo staré stromy rodia drobné ovocie? Na túto otázku je niekoľko odpovedí. Staré stromy majú prehustenú korunu a koreňová sústava ju nevládze vyživovať. Krátke konáriky s kvetnými púčikmi vysychajú. Aj to je dôvod, že úroda je malá a kvalita ovocia tiež.

Rezať za zelena

Ale čo ak po presvetlení starého stromu je opätovne minimálna úroda. Odpoveď je viac. Záleží aj na tom, ako bol strom orezaný. Záhradkári robia chybu, keď orezávajú na hrubom konári krátke konáriky s kvetnými púčikmi. Púčiky totiž rastú tri roky a dobrý záhradkár vie, že na týchto konárikoch rastie najkvalitnejšie ovocie.

Aby sme takýto stav kvetných púčikov dosiahli, musíme rezať mladé výhonky za zelena. Ak ale pestujeme jablone a hrušky na taliansku palmetu, nechávame krátky obrast na dĺžku 20 až 25 cm. Na stromoch, ktoré rastú voľne, pestujeme na hrubých konároch obrast na dĺžku 30 až 40 cm.

Musíme tak urobiť koncom júna alebo prvý týždeň júla. Ak to spravíme skôr alebo pozdejšie, účinok mizne a rastové púčiky sa nepremenia na kvetné púčiky. Letorasty, ktoré sme skrátili začiatkom leta, znovu skrátime koncom augusta o tú časť, čo narástla po prvom skrátaní, a to na vonkajší púčik. Takýmto spôsobom si vypestujeme kvetné púčiky za dva roky. V treťom roku takto ošetrovaný ovocný strom začne rodiť kvalitné ovocie. Staré ovocné stromy musíme presvetľovať aj preto, aby plody na strome boli osvietené aspoň na 75%. Ak to tak nie je, ovocie má podradnú chuť a nie dobre vyzreté sa aj zle skladuje. Z vlastnej skúsenosti viem, že takto ošetrovaný ovocný strom má kvetné puky odolné voči mrazu až do mínus štyroch stupňov. To preto, lebo hrubé konáre vyhrie-

vajú krátke konáriky s kvetnými púčikmi. Treba ešte uviesť, ak je mráz silnejší ako štyri stupne, kvetné púčiky zamrznú a je po úrode.

Koreňové výhonky preč

Ak ste začínajúci záhradkár a kúpili ste si stromkové egreše alebo ríbezle všetkých druhov, je nutné vedieť, že aj tie treba ošetrovať. Stromky začnú už v druhom roku po zasadení vyhánať z koreňovej sústavy výhonky, ktoré musíme za zelena odstraňovať. Pokiaľ tak neurobíme, začne nám starnúť korunka a úroda

je malá, lebo to, čo narastie mimo korunky, je na úkor jej rodivosti. Tieto výhonky, ktoré vyrastajú z koreňov, majú odlišné listy, ako sú na korunke, preto ich ľahko rozoznáme. Aj na kmeni stromku môžu vyrásť výhonky, no tie len zaštipujeme tak, aby na kmeni ostalo 4 až 5 listov. Pomáhajú totiž prijímať vlahu z rosy, ak vlaha chýba v pôde. Treba si dať pozor aj na vošky mravčie. Roznášajú ich mravce na mladé výhonky. Vošky, ktoré sa postupne premenia na malé húsenice, skracujú listy a požírajú mladé výhonky. Končí sa to vyschnutím výhonkov. Napadnuté výhonky stačí odtrhnúť aj s voškami. Nehádzeme ich však na zem, ale do nádoby, ktorú vysypeme na suché miesto. Takýmto spôsobom môžeme ošetriť všetky ríbezle a egreše, ale treba začať skôr, a to okamžite, ako sa začnú skrúcať listy na výhonkoch. **M. Mazúch**

Naši jubilanti

V mesiaci jún sa významných životných jubileí dožili:

Ing. Vladimír Mačkovič
Štefan Babkovič
Marta Sýkorová
Anna Valentová,
Ján Jarabák
Anna Vančová,
Matilda Macáková
Ing. Ján Paulík,
Oľga Eremiášová

Narodili sa

V mesiaci jún sme privítali do života:

18. 6. Leoš ZUMR
20. 6. Sára Dianišková
22. 6. Christian Asare

Opustili nás

V mesiaci máj nás opustili:

5. 6. Ján Franek, nar. 10.07.1944
12. 6. Peter Zeman, nar. 16.12.1964
13. 6. Helena Chmelková, nar. 16.11.1946
26. 6. Ján Kubica, nar. 09.11.1951

Sú chvíle, ktoré ťažko prežívame, sú spomienky, na ktoré tisíckrát denne spomíname. Čas plynie ako tichej rieky prúd, kto Ťa mal rád, nemôže zabudnúť.

Dňa 30. júla 2012 uplynie 30 rokov od chvíle, čo sa zastavilo srdce nášho dobrého otca a manžela

Jozefa Melicha.

Kto ste ho poznali, venujte mu krátku spomienku a modlitbu. Ďakujeme.

Manželka s deťmi a vnúčatami.

Stíchol Tvoj hlas, osirel náš dom, tak veľmi nám chýbaš, syn môj. Spí sladko, nech slzy smútku tiško tečú po tvári a bolesť v srdci zabolí.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí nás prišli podporiť v najťažšej chvíli nášho života a spolu s nami sa rozlúčiť s naším milovaným synom, bratom a krstným otcom

Petrom Etiénom Zemanom,

ktorý navždy odišiel 12. 6. 2012 vo veku nedožitých 48 rokov. Ďakujeme všetkým za slová útechy, kvetinové dary a prejavysústrasti. Prosíme Všemohúceho, aby ukázal svoju dobrotu a nášho Petra za všetky jeho bolesti odmenil vo svojom večnom kráľovstve. Za tichú modlitbu a spomienku ďakujú mamka Sylvia, sestry Aťka a Zuzka, krstné deti Miško, Dominik a ostatná smútiaca rodina.

ZAÚJÍMAVOSTI

Obecná knižnica ponúka:

Lupčiansky čítárik

FUTOVÁ, Gabriela:
Brata musíš poslúchať!

D o d o je ôsmak a dočasná hlava rodiny, pretože otec pracuje v Anglicku. V jeho živote zostali

tri baby – mama, frajerka Zuzka a malá vyškerená sestra Žaba. A práve tá je najväčším kameňom úrazu. Všade strká nos a robí mu neskutočnú hanbu. Vážne hrozí, že ho napokon pripraví o kamarátov aj o frajerku. Žabka je prváčka. Nerobí to naschvál, Doda strašne zbožňuje a niekedy ho aj strašne nenávidí. To vtedy, keď jej robí zle. Ale nikdy sa s ním nenudí, lebo pre ňu vymýšľa tie najneuveriteľnejšie hry. Niekedy dopadnú katastrofálne, mama by bola zhrozená... Vtipné príbehy v podaní veľkého brata a malej sestry napriek všetkým „naschválom“ odhaľujú hrejivé a pevné súrodenecké puto.

Po úspešných predchádzajúcich ročníkoch sa v ZŠ Sama Cambela v Slovenskej Lupči nedávno uskutočnil 5. ročník súťaže „Lupčiansky čítárik“. Hlavným cieľom a poslaním súťaže je podporovať literárnu gramotnosť u žiakov I. stupňa ZŠ.

Súťaž je zároveň koncipovaná tak, aby zastrešovala nielen samotné čítanie žiakov, ale aj čítanie s porozumením, a teda aby poskytovala celkový obraz o úrovni gramotnosti žiakov. Atmosféru na úvod spríjemnilo krátke vystúpenie speváckej zložky DFS Dratvárika. Niekoľko príjemných a odvahu dodávajúcich slov vyslovil aj

riaditeľ školy René Kováčik, ktorý súčasne žiakom zaprial veľa šťastia v nasledujúcich chvíľach. Na tomto ročníku sa zúčast-

nili žiaci ZŠ z okolitých miest a obcí a v úprimnom očakávaní a s vervou sa pustili do práce. Keďže aj Dom Matice slovenskej má

sa s danými úlohami veľmi zručne popasovali. Víťazi si odniesli ceny v podobe knižných publikácií od Matice slovenskej a dip-

záujem o rozvoj a výchovu mládeže, spoluprácu na projekte podobného charakteru si nemohol nechať ujsť. Záverom porota zdôraznila a vyzdvihla snahu a šikovnosť žiakov, ktorí

lomy, ktoré im osobne odovzdal riaditeľ ZŠ. Celú akciu ukončila pekná spoločná fotografia víťazov s výrokom „Stretneme sa o rok“.

Petra Lesníková

Kto to povedal?

Výroky slávnych

„Ty a ja sme jedno. Nemôžem ti ublížiť bez toho, žeby som neranil aj seba.“

- a) Gándhi
- b) Seneca
- c) L. Štúr

Správnu odpoveď nájdete na strane 19.

INZERCIA
AGRO-BLÁŽOVCE, s.r.o.
Predaj mlieka a mliečnych výrobkov každý pondelok
od 09.25 do 10.00 hod.
na tržnici.

INZERCIA
DARUJEM
sklo na skleník 7x7m -
table 0,5 mm 500x1500
za odvoz á 1€.
Info: 0903 940 850

Muránsky hrad

Spoznaj krásy Slovenska

**Spríjemníť si krásne prázdninové dni možno aj inak ako na kúpalisku alebo pri počítači, dá sa to aj v lone krásnej muránskej prírody. Ponúkame možnosť preniesť sa do dôb dávno minulých v ob-
jati zachovaných hradných múrov Muránskeho hradu.**

do roku 1945. Znami sú aj ako majitelia Antolského panstva.

Turistický chodník okolo Coburgovej horareň

Východiskom na výstup k hradu je námestie obce Muráň. Odtiaľto z parko-

v skale vytesané pravidelné žliabky, slúžiace na upevnenie drevených trámov pre schody, ktorých tu údajne bolo vyše 100.

V objatí starých múrov

Keď prejdete obnove- nou vstupnou bránou,

Jedným z majiteľov boli nám Lupčanom dobre známi Séciovci (Széchyovci). Po zavraždení Juraja Séciiho (Széchyho) sa o hrad starala jeho manželka Mária spolu s dcérami. Najstaršia z nich sa po ovdovení znovu vydala za Františka Vešelénihho (Wesselényihho) a po jeho smrti vdova, ktorá bola nielen udatná, ale aj pekná a volali ju „Muránska venuša“, hrad urputne bránila. Neskôr predala hrad kráľovská komora

viska ideme značkovým chodníkom ku chate Zámok (843 m) v sedle pod hradom. Chata Zámok bola vybudovaná Coburgovcami, majiteľmi Muránskeho panstva, ako horareň. Castým hosťom tu býval bulharský cár Ferdinand Coburg. V roku 1948 horareň prevzal štát, a tak sa začala jej postupná premena na chatu. Dnes je v privátnom vlastníctve, začína fungovať ako horská chata a veľmi dobre padne každému malé občerstvenie pred chatou.

Štefanovi Kohárymu. Jediná dcéra posledného Koháryho sa vydala za Coburga, a tí vlastnili hrad až

Od nej vedie okolo Coburgovho pamätníka z roku 1883 priamo na hrad krátko, ale strmšie stúpanie. Pár desiatok metrov pred záverečnou časťou výstupu na hrad sa nachádza malá plošina s pamätnou doskou bývalému správcovi CHKO Muránska planina, ktorý tu zahynul. V týchto miestach bol v minulosti vybudovaný výtah - škrípec, pomocou ktorého dopravovali do hradu materiál. Cesta odtiaľto stúpa k miestu pred vstupnou bránou do hradu, kde sú

ocitnete sa na „nádvorí“ s informačnými tabuľkami a nákresmi pôdorysu. Celý areál je dosť rozsiahly. Je tu veľa kúzelných zákutí s výhliadkou na Muránsku planinu. Aj keď môže pôsobiť trochu zanedbane, lebo vykosené tu nemusí byť pravidelne, aj tak je tu krásne oddychové miesto vhodné na malý rodinný piknik. Objavíte v ňom veľa tajomných a zaujímavých kútov. Môžete snívať a popustiť uzdu svojej fantázii. Koho ruky

sa dotýkali týchto múrov, čo sa tu odohrávalo... Lupču a Muráň spája práve meno jedných z majiteľov a krásnej Márie Sécii (Széchy)... Okrem toho sú tu dve veľké drevené výhliadky. Pohľad z nich je úžasný. Vždy, keď sa kochám po namáhavom výstupe krásnymi výhľadmi na prírodu, si hovorím, že úsilie stálo naozaj za to – pohľad je za odmenu, a tú si treba zaslúžiť. Muránsky hrad je však výnimkou, lebo tú odmenu dostanete aj za

menšiu námahu. Výstup sem totiž až tak veľa síl nestojí a zvládne ho každý. Takže krásne letné prázdniny s batohom na chrbte!
(id)

Pranostiky

Júl

Ako je teplo na sv. Jakuba (25. júl), tak bude zima na Vianoce. Koľko mračien na Jakuba, toľko snehu v zime.

August

Keď je v prvom augustovom týždni teplo, bude biela zima.

Macedónsko privíta naše deti

O pár týždňov, po prázdninách, čaká naše detské talenty z DFS Dratvárik naozaj ďaleká cesta. Pocesujú 1000 kilometrov až na Balkán. Budú tam reprezentovať nielen našu obec, ale celé Slovensko na najstaršom detskom folklórnom festivale v bývalej Juhoslávii.

Pozvanie a ponuku účinkovať na festivale dostali deti z Dratvárika od vedúcich Detského kultúrneho centra (DKC) Karpos, zo Skopje v Macedónsku. Malí Macedónci si tak chcú zopakovať veľmi príjemné stretnutie, ktoré im umožnila obec a Dratvárik počas tohtoročných jarmočných dní, tentokrát na ich balkánskej pôde.

Vznikli silné priateľstvá

Nečudo, počas zájazdu mali deti z DKC Karpos u nás možnosť zažiť a spoznať našu kultúru aj trochu inak. Boli totiž ubytované v rodinách. Obavy z jazykovej bariéry boli zbytočné a spoločné slovanské korene ukázali, že s komunikáciou veľký problém nebol. Priateľstvá, ktoré vznikli, bolo badať aj pri rozlúčke, keď vypadla nejedna slzička. Macedónski folkloristi mali naozaj u nás pestrý program – od návštevy Lupčianskeho hradu, ktorý tvorí neodmysliteľnú dominantu obce, cez predjarmočné vystúpenia v Nemeckej a u nás, prijatie starostom Miroslavom Macákam, až po guľaš vo farskej záhrade s rodičmi. Hlavným bodom však bol sobotňajší jarmočný sprievod a vystúpenie v hlavnom galaprograme. Malí folkloristi predviedli divákovi kruhové,

Starobylé jazero Ohrid – svetový unikát, ktorý nikdy nezamrzá, leží vo výške 700 m. n. m.

Vystúpenie na nedeľnej svätej omši

krútivé tance z celého územia Macedónska, nazývané Horo, ale aj typické hudobné nástroje Balkánu, ako sú tapan, zurna, tambura a iné. Súbor predviedol vo svojom programe nádherné dvoj-, troj-hlasné choráľové spevy, ktoré majú veľmi dlhú tradíciu a viažu sa na konfesionálnu príslušnosť obyvateľov Macedónska. Deti stihli navštíviť aj Banskú Bystricu, kde sa oboznámil s históriou mesta a svoju návštevu Slovenska, ako aj Slovenskej Lupče ukončili účasťou na nedeľnej svätej omši, na závere ktorej zaspievali v krojoch slávnostnú pieseň.

Kraj Alexandra Veľkého

Na návšteve DKC Karpos sa podieľal Dom Matice slo-

venskej v Banskej Bystrici. Samotnú návštevu súboru na Slovensku v mene Matice inicioval aj zorganizoval

Chrám sv. Klimenta v Skopje

Matúš Ivan: „Veľmi sa teším, že sa podarilo nadviazať spoločnú spoluprácu, ktorá bude pokračovať aj naďalej.“ Naozaj, hoci je Macedónsko takmer o polovicu menšie ako Slovensko a žije tu o viac ako polovicu menej ľudí, táto hornatá krajina s hlbokými údoliami, ležiaca na juhovýchode Európy, má čo svojim návštevníkom ponúknuť. Macedónsko je totiž súčasťou regiónu, do ktorého spadá časť Grécka a Bulharska, ktoré boli za vlády Filipa II. Macedónskeho a jeho syna Alexandra Veľkého mocnými ríšami. Alexander patrili medzi najúspešnejších vo-

jenských veliteľov v histórii, ktorý vybudoval rozľahlú ríšu. Ríša pred jeho smrťou v roku 323 pred Kristom siahala až k Indii. Zaujímavosťou je napríklad východne od Dedeli ležiaca časť Isar-Marvinec, kde sú dedinčana pripravení robiť návštevníkom sprievodcov a zaviesť ich do kopcov, aby tam mohli pátrať po starobylých fragmentoch ako rímske mince alebo keramika. Stačí sa len pozorne dívať. Každý kameň je vraj aspoň tisícročný.

Balkánsky Jeruzalem

Najdlhšiu hranicu až 151 km má s Moldavskom Albánsko a aj obyvateľov tejto národnosti je po Macedóncoch najviac. No nájdú sa aj Turci. Mešity a minarety sú teda

súčasťou miestnej architektúry vedno s kresťanskými zvonnicami. Svedčí o tom aj nádherné mesto s jazerom pod ním Ohrid (Ochrid). Hovorí sa mu balkánsky Jeruzalem. Má až 365 chrámov – na každý deň jeden. Jazero pod mestom je vraj najhlbšie na Balkánskom polostrove s hĺbkou 288 metrov a voda doň vteká iba z dvoch prameňov. Jeden je macedónsky a druhý albánsky. Žije tu vyše 200 endemických druhov zvierat. Jednoducho kraj,

Hlavné mesto Skopje a jeho história

ktorý nemá na svete obdobu. Je tu množstvo kultúrnych pamiatok, za všetky spomeniem Kláštor sv. Nauma či samotné mesto Ohrid, zapísané v zozname UNESCO. Nachádzajú sa tu unikátne svätyne, ktoré od svojho založenia až podnes udržiavajú duchovný kontakt so zakladateľmi a otcami slovanskej kultúry – sv. Klimentom a sv. Naumom – najvernejšími nasledovníkmi solúnskych bratov Konštantína filozofa a Metoda. Sv. Kliment a sv. Naum sa stali na viac ako tisícročie duchovnými piliermi macedónskeho ľudu, ba celého slovanskeho sveta Balkánu. Naše deti sa teda naozaj majú na čo v Macedónsku tešiť.

Matúš Ivan a Erika Lamperová
Foto (mi, int)

Jarmočný sprievod a deti z Macedónska v ňom

Mesto Ohrid – balkánsky Jeruzalem, je zapísané v zozname UNESCO

Naši žiaci – účastníci hier v anglickom Durhame!

Len 4 žiaci Základnej školy Sama Cambela z našej obce mali tú česť reprezentovať našu krajinu na Medzinárodných športových hrách žiakov vo Veľkej Británii. Stalo sa tak na základe ich skvelých športových výsledkov, pre ktoré ich nominovali naši učitelia telesnej výchovy, a pozvania organizátora, ktorý má družbu s mestom Banská Bystrica.

Bola to pre nás výzva, ktorej by neodolal asi ani jeden športovec. Vďaka organizátorom, ktorí boli inšpirovaní olympijskými hrami 2012 v Londýne, a podpore Obecného zastupiteľstva v Slovenskej Lupči mohli títo naši mladí atléti prispieť ku skvelej atmosfére, ktorá sa na štyri dni stala koloritom mesta severného Anglicka, susediaceho so Škótskom a očakávajúceho olympijskú pochodeň.

Prísaha materským jazykom

Eme Laštiakovej, Petrovi Lakomčíkovi, Viliamovi Valentovi a Natálii Šarovovej ostanú navždy v srdci

nezabudnuteľné zážitky zo športových zápolení a stretnutí s priateľmi z 11 krajín sveta. V priebehu 6 dní mohli zažiť neopakovateľné pocity z letu z poľského Krakova do anglického mesta Leeds, príjemnej atmosféry prvého stretnutia so všetkými účastníkmi za prítomnosti dvoch anglických skupín, hrajúcich v obrovskom stane a mnohých iných. Po príchode a slávnostnom obede so všetkými delegátmi sme na miestnom námestí prečítali – každá skupina vo svojom jazyku – slávnostnú prísahu s ostatnými členmi výpravy. Skvelým nápadom bol maratón vo veslovaní na 2012 metrov v zložení 2

dievčatá a 2 chlapci z každej krajiny. Všetci sa skvelo zabavili a neskôr sa presunuli do Gymnastického centra v univerzitnom športovom areáli.

Olympijská pochodeň

V piatok 15. júna sme sa presunuli na súťaže v plá-

vaní v susednom Centre voľného času v Spennymoor, kde sme mohli podporiť účastníkov druhej slovenskej výpravy z Banskej Bystrice. Ten istý deň poobede sme už boli pripravení na atletické podujatie na štadióne v Shildone. Po namáhavom dni hlavne pre nevyspytateľné anglické

ráciou. Posledný deň bol spojený s návštevou rozľahlého otvoreného múzea a skanzenu, opisujúceho život ľudí pred sto rokov v reálnom čase, a ľuďmi v dobových kostýmoch. Vyvrcholením sa stalo uvítanie dlhočakávanej olympijskej pochodne v meste Durham na univerzitnom obrovskom trávnikovom areáli. Na úplný záver prešiel mestom Durham slávnostný sprievod všetkých zúčastnených krajín so svojimi vlajkami na čele s olympijskou pochodňou a naši žiaci sa rozlúčili so svojimi kamarátmi na slávnostnej rozlúčkovej večeri. Aj keď sme nezískali žiadnu z medailí, hrialo nás množ-

Dojmy žiakov z pobytu:

Eme Laštiaková: „Najkrajší zážitok na celý život. Na slovenskú kuchyňu vôbec nemajú.“

Peter Lakomčík: „V Anglicku mali peknú kultúru a domy, ktoré sa na seba veľmi podobali.“

Viliam Valent: „Olympijský oheň si zapamätám do konca života. Našiel som si tam super kamarátov.“

Natália Šarová: „Bolo dobre, až na dážď.“

počasie sme sa mohli uvoľniť pri slávnostnej večeri a diskotéke v honosnom dobovom sídle s reštau-

stvo spomienok, ktoré nám nemôže nikto vziať.

Michal Bacík
učiteľ anglického jazyka

Rozprávky pre vnučky

V dome na Záhradnej ulici nájdete veľmi milú a sympatickú pani, ktorá je okrem iného aj skvelou starou mamou. Má blond vlasy, úprimný úsmev a dve vnučky. Povedali by ste: „Stará mama ako každá iná“. Ale predsa sa niečím odlišuje.

Píšem o Evke Gallovej, výtvarníčke a autorke rozprávkových knižiek pre svoje vnučky. Čo ju priviedlo do rozprávkového kráľovstva? Filakovský hrad, pod ktorým bývala ako malá slečna. Už vo svojom mladom

veku vymýšľala aj spolu s kamarátkami rozprávky o princeznách a princoch, kráľovných a kráľoch. Samy sa nimi stávali aj pri hre na Hradnej skale. S manželom sa prisťahovali do Slovenskej Lupče, opäť pod majestátnu stavbu, tentokrát pod náš Lupčiansky hrad. Hrad stredného Slovenska sa jej teda stali inšpiráciou, a preto sú aj použité v jej trojdielnom vydaní knižky pre svoje vnučky „O vílach a lietajúcich princeznách“. Do knižnej podoby vyšiel prvý diel, keď bola prvá

vnučka prváčkou na základnej škole. Knižky si sama napísala, dala ich tlačiť a aj ilustrovala. V kresbách jej pomáhali aj vnučky Romanka a Nataška. Pomedzi spomínanú trilógiu napísala aj tri ďalšie rozprávky, v ktorých sa tiež prelína skutočnosť a rodinné zážitky s vlastnou fikciou Evkinej fantázie. A ak vraj nájde inšpiráciu, v písaní rozprávok bude ešte pokračovať. Podelila sa o ne aj s nami, takže krásne čítanie.

Adriana Peťková

Prázdninová rozprávka

O vílach a lietajúcich princeznách 2

Kde bolo, tam bolo, bolo jedno kráľovstvo. To kráľovstvo bolo rozprávkové. V rozprávkovom kráľovstve bol pyšný Filakovský hrad. Pod hradom v domčeku bývalo dievčatko so starou mamou.

Stará mama vedela veľa krásnych rozprávok a rada ich rozprávala. Večer po práci vždy nejakú porozprávala svojej vnučke.

Ako čas bežal, stará mama bola staršia a staršia. Večer bola veru často unavená.

– Stará mama, povedzte mi rozprávku! – prosila Katka starú mamu.

– Ktorúže ti mám povedať, srdiečko? – opýtala sa stará mama.

– Ktorú chcete, vyvíete samé pekné, – povedala Katka.

Stará mama sa pustila do rozprávky, ale veru ju už skoro nikdy nedokončila. Zaspala. Katka si ju musela sama dokončiť. Radšej už netrápila starú mamu, sama si začala vymýšľať rozprávky.

Niekedy si vymýšľali rozprávky s kamarátkou Martuškou.

Bývali pod zručaninou starého hradu vo Filakove. Aj rozprávky sa odohrávali na hradoch. Bývali tam mocní králi, udatní rytieri a vznešené kráľovné. Víly boli krajšie ako sen a ľahšie ako vánok. Najkrajšie boli princezné. Všetky mali jednu

zvláštnosť. Vedeli lietať. Zauvidíte im? Ja veru áno!

Katka počas prázdnin vymyslela viacero pekných rozprávok. Vďaka rozprávkam prežila najkrajšie prázdniny, hoci ju niekedy rozprávkové postavy neposlúchali.

– Och, vymyslím ich a ony si robia, čo chcu, – postážovala sa starej mame.

Pravdaže potom sa nie každá rozprávka mohla šťastne skončiť.

Stará mama ju vždy povzbudila, aby to ešte trochu vylepšila. Rozprávka musí mať šťastný koniec.

– Šťastie potrebuje každý, – povedala stará mama.

A Katka vylepšovala zlé osudy.

Rozprávka o rytierskom turnaji o ruku princeznej

Kráľovná víl mala krásnu vnučku princeznú Annu. Bolo to také normálne dievča. Hrávala sa s deťmi koniara na Muránskej planine. Ani nevedeli, že je princezná. Ale keď bolo treba, bola to najkrajšia kráľovská dcéra. Obliekla si kráľovské šaty, hrdo vystrela chrbát a vznešene držala svoju peknú hlavu. Hneď každý videl, že je z kráľovského rodu.

Jej otec, kráľ Karol Druhý, chcel, aby sa vydala za najsúcejšieho mladého muža, ktorý po ňom raz prevezme kráľovstvo.

Kráľ ešte nebol starý. Nechystal sa zomrieť, ale chcel sa poistiť. Celý život bojoval vo vojnách. Tam ľudia ľahko umierajú. Vybojoval veľa víťazných vojen. Pripojil k svojmu kráľovstvu mnohé ďalšie územia. Všetky malé krajiny na okolí už patrili jemu. Jeho kráľovstvo bolo veľké a mocné. Takú krajinu treba vedieť spravovať. Tu by sa nemal hocičo stať kráľom.

Preto usporiadali rytiersky turnaj o ruku princeznej. Na turnaj prišlo veľa súcích mladých chlapcov. Ako z nich vybrať toho najlepšieho?

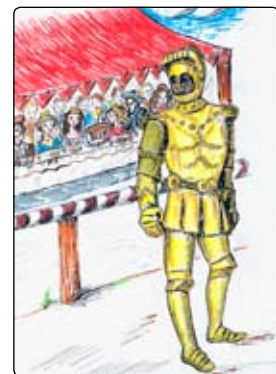
Turnaj pripravil kráľ so svojim najlepším rytierom Jurajom. Pýtate sa, či aj rytier Juraj chce bojovať o princeznu ruku? Nie, on nechce. On sa raz uchádzal u ruku krás-

nej princeznej, ale nemohol ju mať. Lúbil mamu tejto mladej krásavice a nikto o tom nevedel. Vtedy bol iba chlapec od koní, chudobný. Nemal šancu bojovať o svoju lásku. Ale to je iný príbeh. Nad tým by ste plakali.

Tento rytiersky turnaj pripravili tak, aby sa na ňom bojovalo čestne. Rytieri bojovali najlepšie, ako vedeli. Víťaz mohol byť iba jeden.

Vítazom sa stal Viktor, Jurajov mladší brat, lebo bol najlepší a najšikovnejší zo všetkých. A aj preto, lebo ho princezná Anna lúbila. Lúbila ho z celého srdiečka.

Vedela to aj stará mama, kráľovná víl. Viktorovi všemožne pomáhala a rovnala mu cestičky. Veď aj bol najlepší z celého turnaja. Nikto tak nejazdil na koni ako mladý koniar Viktor. Nikto tak

nestrielal z luku a nikto tak nenarabal mečom, lebo ho to naučil jeho starší brat, rytier Juraj. Nikto nevyšiel z bojov nezranený, iba Viktor. Viete prečo? Lebo Aničkina stará mama, kráľovná víl, ho poslala čarovnou bylinkou. Takou, ktorá robí ľudí nezraniteľnými. Ani to nezbadal.

A nakoniec nikto nemal také krásne a drahé kráľovské šaty ako mladý koniar Viktor. Aj o to sa postarala stará mama. Ani netušil, aké to boli vzácne šaty a čo všetko prežili. Boli vyčarované a niekomu nepriniesli šťastie, ale Viktorovi priniesli. On si to zaslúžil.

Kráľ mu dal ruku svojej dcéry. Vystrojili svadbu. Trvala týždeň a všetci na nej tancovali. Katka bola spokojná, rozprávku dobre vymyslela.

Zaznel zvonec a nadišiel rozprávke koniec.

***

– Stará mama, ja to už nestihnem. Zajtra sa začína školský rok. Budem šiestačka. Budem mať veľa učenia. Na rozprávky nebude čas, – povedala Katka.

– Tak, veď potom. Raz si čas nájdeš, – povedala stará mama.

– Potom už budem veľká, rozprávky ma nebudú baviť, – povedala Katka.

– Rozprávky ťa nebudú baviť? – začudovala sa stará mama. – Rozprávky bavia každého.

– Myslite, stará mama? – opýtala sa Katka. – Tak teda tú rozprávku raz dokončím.

Prešli roky.

– Stará mama!

Nikto neodpovedá.

– Stará mama, stará mama!

– Kto to volá? Kto volá starú mamu, keď to nie som ja? – pomyslela si Katka.

– Stará mama, zamyslela si sa? Neodpovedáš mi? – ozval sa anjelský hlások malej vnučky.

– Tu som, miláčik, zamyslela som sa, – odpovedá stará mama Katka – zamyslela som sa. Myslela som na časy, keď som bola Katka. Teraz som stará mama Katka.

– Rozprávku si nedokončila, – hovorí vnučka.

– Rozprávka ďalej nepokračuje. Nebola ďalej vymyslená, – hovorí stará mama Katka.

– Ako je to možné? – pýta sa vnučka. – Kto túto rozprávku vymyslel?

– Ja som ju vymyslela. Raz dávno, – hovorí stará mama Katka.

– Ako dávno?

– Dávno, keď som ešte nebola stará mama.

– Nebola si stará mama? A čo si bola?

– Bola som vnučka, – hovorí stará mama Katka.

Vnučky s úžasom hľadajú a nevedia si predstaviť, ako to bolo.

– Najprv si bola vnučka a teraz si stará mama? – pýtajú sa obidve vnučky.

– Áno, taký je beh sveta, – prezrádza stará mama Katka večnú pravdu.

Vnučky sa zamyslia a opýtajú sa:

– Tú rozprávku si prečo nedokončila?

– Ktože to už teraz vie? – odpovedá záhadne stará mama Katka.

– A teraz by si ju nemohla dokončiť? – pýtajú sa s nádejou vnučky.

– Možno áno, – povie stará mama, – ale vtedy mi pri vymýšľaní pomáhala kamarátka Martuška. Aj stará mama mi často pomohla.

– Stará mama, my ti pomôžeme, – jednohlasne povedali vnučky Romanka s Nataškou.

– Dobre, beriem vás za slovo. Poďme na vec!

Poďme!

– Pozrite sa z okna, či vidno na hrad, – povedala stará mama Katka.

– Vidno zámok. Sviety, – povedali vnučky.

– Máte pravdu, nie hrad, lebo už nie sme vo Filakove. Toto je hrdý Lupčiansky zámok v plnej paráde. Každý večer sviety a poteší každé srdce, – spokojne povedala stará mama Katka.

Autorka: Eva Gallová

Rozprávková cesta Ľupčou

Po lupčianskych cestách chodievame denne... Ale šli ste už po ceste rozprávkovej? Deti našej materskej školy ÁNO! Dňa 7. júna sme všetci nabrali sily i odhodlania a vybrali sme sa k nášmu cieľu – na Ľupčiansky hrad za Bielu pani a jej pokladom.

Na cestu sa mohli vybrať najšikovnejší, ktorí rozpoznali a rozlíšili farby slovenskej a Ľupčianskej zástavy, správne zložili z kúskov obrázkov hradu a namaľovali dominantné črty Slovenskej Ľupče. Až po zvládnutí týchto troch skúšok sme sa mohli vydať na trasu. Spočiatku sme si cestu urýchlili na štvorkolkách a koníčkoch, no da-

kým nenašli poklady v starých hrncoch a krčahoch ukryté. No najväčším pokladom bol kľúč – kľúč od tajnej chodby hradu! Nebojácne sa všetky deti preplazili dlhým strachovým tunelom až na svetlo, kde konečne našli krásnu Bielu pani v dlhých šatách a bielom závoji. Tá ich potešila nielen sladkým úsmevom, ale najmä sladkou odme-

nou. Spoločne sa pofotili a deti sa unavené, ale spokojné, vrátili z rozprávkovej cesty do škôlky. Tak ako šťastná sedmička v dátume nám zabezpečila pekné počasie, projekt „Ľupčianske kráľovstvo očami detí“ nám zabezpečil pomôcky, vďaka ktorým bola naša rozprávková cesta ešte rozprávkovejšia. Tento projekt sa uskutočnil vďaka nadácii SPP. Ďakujeme.

Kolektív MŠ

lej sme už nemohli a deti museli vysoké prekážky popreskakovať pešo. Cesta bola zavalená obrovskými loptami a balónmi, ktoré sme museli poctivo odvaliť až na samý kraj kopca. Dohora sa nám šlo veru ťažko – deti po štvornožky nasledovali stopy až ku skalnému hribru. Za ním sa dostali na pieskovisko – 'kláštorský', kde kopali, hrabali, hľadali..., až po-

Exkurzia

Aj Harmanecká jaskyňa a Špania Dolina boli cieľom exkurzií, za ktorým sa tentokrát vybrali žiaci 5. A a 5. B.

Cesta začala pred školou. Nastúpili sme do autobusu. Po krátkej jazde nás čakala priam vysokohorská túra. Kým sme sa dostali ku jaskyni, museli sme najprv zdolať strmý kopec plný skál a trčiacich koreňov mohutných stromov. Bolo to veľmi namáhavé. Vívala nás chladná a vlhká, ale krásna jaskyňa. Jej steny zdobili bėžové stalaktity aj stalagmity, malé i veľké, hrubé i tenké. Nemohli sme sa vynadívať. Keď sa objaviteľská cesta skončila, šliapali sme zase dole. Kráčali sme náučným chodníkom a dost sme sa zľakli nápisu „Zvýšený výskyt medveďa hnedého“.

Na šťastie sme žiadneho nestretli. Potom sme sa zastavili pri vodnom žlabu, po ktorom v minulosti drevorubači spúšťali drevo z hory do doliny. Po krátkom pochode sme nasadli do autobusu a cestovali sme do Španej Doliny. Bolo tam krásne. Pokoj a mier. Absolvovali sme 160 schodov, vedúcich do miestneho kostola, a strmý výstup na haldu – kopec vytvorený baníkmi z vyťaženej rudy. A naše nohy nám riekli: „Dost.“ Hľadali sme meď a, verte-neverte, niečo sme aj našli. Táto exkurzia sa vydarila. Ďakujeme.

Alexandra Horváthová, 5.B

Foto: int

Tatry – naše veľhory

Po príprave a poučení sa o bezpečnosti a ochrane zdravia na mimoškolskej akcii – na exkurzii, sporej so školským výletom – sme posledný májový deň začali našu cestu do Tatier.

dov'. Po ubytovaní sa v chate, po očiste a po večeri sme si svoj pobyt v Tatrách spríjemnili rôznymi hrami a počúvaním hudby. Vďaka Vilkovi nám nechýbala gitara ani počítač. A ako to už na chate býva, veľa sme toho

lo, a prudký dážď – neuskutočnila. Počas exkurzie sme mali raz jasno a videli sme najvyššie končiare našich veľhór, inokedy zasa oblačno, vietor, dážď a hmlu, teda Tatry ako sa patrí! Okrem dojmov a pocitov

Do Brezna sme cestovali vlakom a odtiaľ sme sa autobusom vyviezli na Čertovicu. Po vystúpení z autobusu sme neverili vlastným očiam – pred nami vysoká strmina, ktorá, ako nám oznámili páni učители, bola cieľom našej trasy. „Fíha!“ „To nemyslíte vážne!“ „No ja to nedokážem!“ „My tu ostávame!“ „Dá sa to vôbec zdolať?“, takéto a podobné výkriky vychádzali z našich úst. Nedalo sa však nič robiť a túra sa začala. Napriek namáhavému štvorhodinovému výstupu, sme dokázali, že nejakú tú kondičku máme. Nechýbali ani úsmevné momenty. Z Lupče sme odchádzali za krásneho počasia a Peťka si počas túry musela prezliecť kraťasy. Asi zabudla, že vysokohorské počasia býva nevyspytatelné. Pred koncom našej túry sa prvá skupinka žiakov stala poslom dobrej správy hlavne pre tých, ktorí zaostávali a nevládali. Aká bola? Radostné zvolanie: „Hurááá, chata!“ „Konečne!“ bola reakcia spolužiakov zo zadných ra-

nenaspali a ktohovie, ako by bola dopadla plánovaná túra na Dumbier. Tá sa však z bezpečnostných dôvodov – pre veľkú hmlu, vďaka ktorej sme nevideli ani meter pred sebou, silný vietor, pri ktorom nás skoro odvia-

máme viacero fantastických fotografií. Sme deviatci a za túto koncoročnú akciu ďakujeme našim triednym učiteľom Miškovi Bačíkovi a Miškovi Hlaváčovi.

**K. Bartková, J. Čecho
a K. Pavlíková, 9.A**

Siedmáci a ôsmáci v parlamente

Mesiace máj a jún sa v škole odnepamätí spájajú s exkurziami a školskými výletmi. Ani tento školský rok nebol výnimkou a niektorí žiaci sa rozhodli vyrozprávať svoje dojmy aj čitateľom Lupčianskych zvestí.

„Takí malí a už ste boli v parlamente?“ zareagovala moja starká, keď som sa vrátil dosť neskoro večer z exkurzie. Navštívili sme hlavné mesto Bratislavu – perlu pri Dunaji. Napriek únave som našim doma vyrozprával priebeh exkurzie, na ktorú sme vyrazili autobusom spreď školy skoro

ráno. Cesta nám ubehla rýchlo. Do Bratislavy sme prišli okolo pol desiatej. Po úvodných oznamoch pani učiteľiek Maloveskej, Riečanovej a Slobodníkovej sme sa presunuli – predstavte si – do budovy parlamentu. Pri vstupe do haly nás pre-

hľadli detektorom kovov. Vo vstupnej hale sme videli bustu štúrovcu, národovca Jozefa Miloslava Hurbana a naše národné symboly. Prešli sme chodbou, vyzdobenou krásnymi maľbami známeho umelca Albína Brunovského, a vstúpili sme do rokovacej sály. Parlament nezasadal, a tak sme

si smeli posadať na miesta poslancov my. Hneď sme mali množstvo návrhov, ktoré by sme všetci žiaci jednohlasne odsúhlasili. Po “zasadnutí” parlamentu sme sa odviezli k hradu Devín, ktorý sa vypína nad sútokom rieky Dunaja a Moravy. Videli sme 55 m hlbokú studňu a základy kostola. Vybrali sme sa do Starého Mesta, kde sme obdivovali známe fontány – Rolandovu, Ganymedovu a Vtáčiu. Boli sme aj v Dóme sv. Martina, v ktorom sú uložené korunovačné predmety. Milý sprievodca - diakon nám porozprával rôzne príbehy z histórie kostola. Po návšteve kostola sme obdivovali ďalšie historické budovy mesta a pamätihodnosti ako Primaciálny palác, Michalskú bránu, Starú tržnicu, budovu SND a mosty cez Dunaj. Podľa reakcie mojej staršej je návšteva budovy parlamentu naozaj veľká vec. Má pravdu a za to ďakujeme našim pani učiteľkám.

Lukáš Roštár, VIII. B
Foto: int

Exkurzia vo Vydrove

Koncom mája sme sa vybrali autobusom na exkurziu do Vydrova. Obdivovali sme nádherné okolie - vysoké kopce, lúky, skaly a rozličné stromy. Vystúpili sme v Čiernom Balogu.

Čakalo nás múzeum a sprievodkyňa, ktorá nám porozprávala o Čiernohronskej železnici. Pred múzeom boli lavičky a šmykačka. Oproti bol stánok so suvenírmi, kde som si aj ja niečo kúpila. Potom sme sa vybrali do Vydrickinej papierničky, kde sme si mohli vyrobiť vlastný papier. Najprv sme natrhali noviny, kusky namočili do nádoby s vodou, nabrali na obdĺžnikové sitká a zospodu sušili špongiou. Keď bol papier suchý, zo sitka sme ho vyklopili na noviny a na koniec nám ho tety prežehlili. Ďalej sme sa vydali na jazdu Čiernohronskou železnicou. Bola

to zábava. Pozorovali sme nádhernú prírodu. Konečná bola v lesníckom skanzene, kde nám pani učiteľky rozдали pracovné listy spolu s mapou Vydrovskej doliny. Cestou po skanzene sme ich vyplňali. Pomáhali nám pri tom tabule s rôznymi zaujímavosťami, ktoré boli rozmiestnené popri chodníkoch. Videli sme aj pomníky ľudí, ktorí sa podieľali na budovaní skanzenu. Navštívili sme diviaky, zatvorené v obore, a zastavili sme sa pri drevených medveďoch. Pri návrate sa k nám pridala zatúlaný psík z neďalekej horárne. Na záver výletu sme sa občerstvili v blízkej reštaurácii a čakali sme na vláčik. Chvíľu meškali, ale ani to nám nepokazilo dobrú náladu. Na túto krásnu a zaujímavú exkurziu budeme ešte dlho spomínať.

Andrea Oravcová, 5. B
Foto: int

Školy inovujú regionálnu výchovu

Nedávno sa v MKS v Slovenskej Lupči konalo valné zhromaždenie členov Združenia škôl s rozšíreným vyučovaním regionálnej výchovy a ľudovej kultúry. Riaditeľstvo ZŠ Sama Cambela za spolupráce DMS v Banskej Bystrici sa takto rozhodlo činnosť združenia znovu obnoviť.

Odmlka totiž znamenala pre školy, ktoré boli členmi združenia, absenciu koncepcnosti, vzájomnej pomoci a spolupráce. Pozvaní boli všetci členovia združenia, avšak prijatie pozvánky akceptovalo približne 10 škôl, ktoré na základe vlastných schopností nielen uplatňujú javy regionálnej výchovy v edukácii mládeže, ale sú aj ochotné podieľať sa na obnovení združenia a pomáhať pri naplňaní jeho cieľov. Zhro-

maždenie sa konalo vo veľmi príjemnej atmosfére. Hostom bola Zuzana Drugová, programová manažérka Metodického centra UMB pre Slovákov, žujúcich v zahraničí, ktorá prezentovala možnosti aplikácie regionálnej výchovy u nás v komparácii so zahraničím. Do predsedníctva združenia boli zvolené ZŠ Sama Cambela Slovenská

Lupča, ZŠ Spojová Banská Bystrica a ZŠ Hrochoť. Členmi dozorného výboru sa stali ZŠ Jozefa Hanulu Liptovské Sliache, ZŠ Malatína a ZŠ Valaská. Veríme, že tento krok prispeje k snahe integrovať regionálnu výchovu do edukácie žiakov na základných školách inovatívnejšie za vzájomnej pomoci a spolupráce.

Jana Krížová

Futbalové spravodajstvo

**24. kolo – ŠK Hrochov
3.6.2012**

Asi prílišné uspokojenie v našom tíme spôsobilo, že na ďalší zápas v Hrochoti sme sa ledva pozbierali a podobne vyzeral aj zápas z našej strany. Domáci nás vôbec nešetrili, a preto sme aj utrpeli debakel 6:0, čo nám po pomerne výborných výkonoch neslúži ku cti, lebo futbal je nielen o výsledkoch, ale aj o mene a povesti družstva.

**25. kolo – MFK Žarnovica
10.6.2012**

Posledný domáci zápas v sezóne 2011/2012 sa niesol v očakávaní dobrého futbalu, pretože sme na našom ihrisku privítali vedúce družstvo súťaže. Dobré počasie, vynikajúco pripravený trávnik a bohatá divácka kulisa dali tušiť, že aj obe družstvá sa chcú ukázať v čo najlepšom svetle. Zápas svojou úrovňou určite patril k tým najlepším, ktoré sa odohrali na našom štadióne a hoci súper vyhral vďaka hatricku svojho strelca Mikušku 1:3, ani naši hráči svojou hrou nesklamali a obe družstvá odchádzali z ihriska za potlesku divákov. Tí žarnovickí ďakovali svojim za postup do vyššej súťaže a našim chlapcom sme ďako-

vali za úspešnú sezónu a zotrvanie v 5. lige.

**26. kolo – ŠK Sásová
16.6.2012**

Všetko má svoj koniec, a tak aj futbalová sezóna sa skončila v mimoriadnom termíne už v sobotu. Naši prehrali aj svoj tretí zápas za sebou v pomere 2:0. Zhodnotenie sezóny z pohľadu trénera prinesieme

v najbližšom vydaní, ale neďa sa mi nepristaviť sa pri jednom z problémov, ktorý trápi všetkých nás, čo robíme okolo futbalu. Otázka znie: „Prečo musíme počas troch zápasov inkasovať 11 gólov, čo je približne tretina všetkých gólov v celej súťaži, a naopak strelit len jeden gól?“. Nie je to tak trochu zahrávanie si s dôverou fanúšikov? A v neposlednom rade aj znižovanie rešpektu nášho družstva v očiach súperov? Aj tieto príčiny náhlych výpadkov musíme dôkladne analyzovať a v budúcnosti hľadať riešenia, ako sa podobným „úletom“ vyvarovať. (lb)

„Vážení priatelia, futbaloví priaznivci,

dovoľte, aby som sa aj vo vašom mene poďakoval našim futbalistom z družstva dospelých, starších aj mladších žiakov a, samozrejme, prípravky za ich ochotu hrať futbal vo farbách našej obce, poprial im dobré zdravie a zároveň vyslovil presvedčenie, že sa na prahu novej sezóny 2012/2013 znovu stretne.

Ďakujem aj všetkým trénerom, hospodárom, členom výboru a ostatným, ktorí sa zaslúžili o to, že hoci v skromných podmienkach, bolo o našich hráčov riadne postarané, vždy pripravili prvotriednu hraciu plochu a aj prostredie nášho štadióna sa po dlhých rokoch začalo meniť. Ďakujem starostovi obce Slovenská Lupča Ing. Macákovi a poslancom OZ za podporu futbalu a športu v uplynulej sezóne. Verím, že na športové zápomenia si aj v nasledujúcej sezóne nájde čas veľké množstvo priaznivcov - fanúšikov.“ (lb)

Ukončenie športovej kariéry

Na konci sezóny 2011/2012 sa zároveň končí aj kapitola športového života jedného z nás - futbalistu, dlhoročnej opory nášho družstva dospelých, kapitána, kamaráta, ale hlavne športovca s veľkým srdcom.

Dušan Mačkovič po dlhých rokoch aktívneho futbalu práve došiel na métu, kde si už človek - hráč povie: „Mám toho dosť!“ Nie dosť preto, že by nechcel, ale preto, že roky sa oklamať nedajú a pochopil, že práve teraz prichádza ten čas prenechať svoje miesto ďalším - mladším kolegom. Veď roky nám len pribúdajú, nie naopak, a tak aj keď si to v podvedomí nechceme pripustiť, každý zo športovcov musí svoju aktívnu činnosť raz ukončiť. Dušan začal s futbalom vo veľmi mladom veku. V Slovenskej Lupči prešiel všetkými mládežníckymi kategóriami, kde výrazne vynikal. Kapitánom bol od prípravky až do dorastu. Tu si však dlho nezahral, lebo už ako 16-ročný prešiel do družstva dospelých. Svojou nezlomnou bojovnosťou, vytrvalosťou a prístupom k športu sa od začiatku stal platným hráčom družstva dospelých. Vojenčinu si odkrútil a odohral vo futbalovom klube Šintava (Sereď). Po návrate domov sa o neho hneď zaujímali

kluby z Brezna a Seliec, ale Dušan nakoniec odohral štyri sezóny v drese FK Dubová. Po ukončení činnosti v Dubovej sa vrátil do materského klubu, kde odohral doteraz úctyhodných 16 sezón, z toho 11 ako kapitán družstva. Dušan vynikal svojou tvrdou strelou a nekompromisnou, ale vždy v rámci fair play vedenou hrou. Počas svojho pôsobenia v Slovenskej Lupči bol len jedenkrát vylúčený. To všetko svedčí o jeho športových a morálnych kvalitách. Aj toto boli dôvody, že si ho jeho spoluhráči vybrali za svojho trénera a Dušan túto ponuku prijal. My všetci, ktorí ho poznáme, veríme, že v jeho osobe je záruka plnohodnotnej trénerskej práce presne tak, ako pristupoval k sebe a k futbalovým povinnostiam pri aktívnom futbale.

„Dušan,

dovoľ, aby som ti v mene všetkých spoluhráčov, priateľov, fanúšikov, vedenia obce a OFK Slovenská Lupča poďakoval za všetky tie roky, čo si reprezentoval našu obec a futbalový klub a zároveň dovoľ popriať ti veľa zdravia a chute do ďalších rokov, aby si ešte dlho mohol rozdávať svoje skúsenosti iným.“ (lb)

Futbalový dorast v Slovenskej Ľupči: „Áno či nie?“

Vážení športoví priatelia, rodičia a samozrejme hráči, ktorých sa to týka!

Tieto riadky sa mi píšu veľmi ťažko. Radšej by som bol, keby sme uvedený problém, ako už napovedá nadpis „futbalový dorast“, nepoznali.

Ide o mládež, ktorá z vekového hľadiska ukončila účinkovanie v kategórii žiakov. Spôčiatku sme sa domnievali, že sa mu v našom futbalovom klube vyhneme a napriek tomu sa nám v ročníku 2011/2012 po dlhjej dobe stalo, že sme pre nezaujím a malý počet hráčov nemohli zostaviť a prihlásiť do súťaže

dorastenecké družstvo. Urobili sme všetky dostupné opatrenia, aby naši chlapci nestratili klubovú príslušnosť a umožnili sme im hrať v iných kluboch. Napriek tomu nám bola táto skutočnosť po celý čas futbalovou verejnosťou vytýkaná.

Neodovzdali návratky

V priebehu celej sezóny sme sa touto problematikou zaoberali a nakoniec sme usúdili, že v novom ročníku máme reálnu šancu začať znova. Počet hráčov vyzeral nádejne a z tohto dôvodu sme s veľkým predstihom spustili

kampaň o založení družstva dorastu. Súčasťou procesu boli aj žiadosti na potencionálnych hráčov (ústne aj písomné) o registráciu a písomný súhlas aj zo strany ich rodičov. Začali sme ju už koncom marca 2012 a vyvrcholením mali byť stretnutia s hráčmi v mesiaci jún 2012. Žiaľ, musíme skonštatovať, že prístup zo strany hráčov je do dnešného dňa absolútne nezodpovedný. Za celé obdobie odovzdal návratku jeden jediný hráč! Na stretnutie 15. 6. 2012, kde sme znovu osobne odovzdávali záujemcom prihlášky, prišlo 12 hráčov. O týždeň 22.

6. 2012 prišli tiež len dvaja hráči! Výsledok je teda taký, že družstvo dorastu doposiaľ postaviť nemôžeme.

Postavíme družstvo?

A tak sa teraz pýtam za všetkých, ktorí pre vás, bývalých hráčov družstva žiakov, pracovali, neváhali vám venovať hodiny svojho voľného času a v mnohých prípadoch aj finančné prostriedky preto, aby ste mohli hrať futbal: „Myslíte to s hraním futbalu vážne?“ Hrať futbal súťažne, to je hlavne zodpovednosť pred kolektívom, pravidelná

príprava a častokrát aj odoprenie si radovánok. Verte mi, nie je to nič ťažké, chce to len trochu sebazaprenia, a hlavne chcenia. Preto vás všetkých ešte raz oslovujem a vyzývam, aby ste prejavili svoju vôľu a odovzdali dotazníky (prihlášky) alebo sa kontaktovali s vedením klubu, alebo s trénerom. Len ak budeme vedieť, že máte záujem o účasť v družstve dorastu, budeme schopní družstvo do súťaže prihlásiť a podniknúť aj ďalšie nevyhnutné kroky k jeho fungovaniu. Nezapadnite: „Futbal hráte hlavne pre seba a pre vlastné potešenie.“ (lb)